

**Підтримай профспілки,
які захищають тебе**

РЕКВІЗИТИ:
БФ «ВІДРОДЖЕННЯ БУДИНКУ
ПРОФСПІЛОК»
ЄДРПОУ 39194889,
Р/Р 26009010079751
В АТ «УКРЕКСІМБАНК»
М. КИЄВА,
МФО 322313

ВИДАННЯ «ПРОФІНФОРМУ» – КОЖНОМУ ПРОФКОМУ!

**ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ВИДАНЬ
НА 2015 РІК!**

Вартість передплати на 2015 рік не збільшилась і становить:

газета «Профспілкові вісті» – 156,00 грн
(передплатний індекс – 22152);
журнал «Бібліотечка голови профспілкового
комітету» – 68,04 грн
(передплатний індекс – 22909).

Передплатити видання можна в будь-якому поштовому відділенні України за «Каталогом видань України» або скориставшись послугою «Передплата ON-LINE» на корпоративному сайті ДП «Преса» www.presa.ua.

№ 50 (772) | 11.12.2014

профспілкові вісті

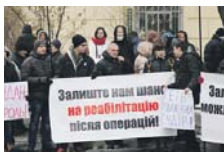
ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

КОРОТКО

МІТИНГ | Спробам захоплення чергових санаторно-курортних об'єктів, які належать профспілкам і в яких щорічно лікуються трудящі, члени їх сімей та постраждали на виробництві, стали на заводі сотні громадських активістів. **.02**

ЗУСТРІЧ | Чому МОП не висловлює свій протест у тих випадках, коли МВФ втручається у внутрішню соціальну політику країни? **.02**

СПО | Ініціювання колективних переговорів з укладення Генеральної угоди на новий строк стало головною темою засідання СПО профспілок. **.03**

СПЕЦВИПУСК | ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

ТРУДОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА В УКРАЇНІ: СТАН ДОТРИМАННЯ, ГАРАНТІЇ ТА ЗАХИСТ

Сьогодні в Україні основними проблемами, що призводять до порушень прав людини у соціально-економічній сфері, є відсутність належного суспільного діалогу під час розв'язання гострих соціально-економічних проблем, недосконале законодавство, норми і реалізація якого не забезпечують верховенства права, слабка обізнаність та бездіяльність органів влади й місцевого самоврядування в

правовій сфері, низький рівень самозахисту населення та недоступність справедливого правосуддя. Такої думки дійшли учасники круглого столу «Трудові та соціально-економічні права в Україні: стан дотримання, гарантії та захист», що за ініціативою ФПУ відбувся в м. Києві напередодні Міжнародного дня прав людини, який відзначається світовою спільнотою 10 грудня. **.04**

**Віталій Почтовий: «Ми і партнери держави,
і захисники прав трудової людини»** **.07**

**ДОЛУЧАЙТЕСЬ
ДО ОБГОВОРЕННЯ**
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

МІТИНГ

ГРОМАДСЬКІСТЬ ЗАХИЩАЄ МАЙНО ТРУДЯЩИХ

Спробам захоплення чергових санаторно-курортних об'єктів, які належать профспілкам і в яких щорічно лікуються трудящі, члени їх сімей та постраждалі на виробництві, стали на заваді сотні громадських активістів.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, без будь-якого страху, з почуттям обурення від пограної справедливості 9 грудня люди вийшли під стіни Верховного Суду України. За високими мурами зібралися ті, хто уповноважений творити справедливість, вирішувати, чи законними є ті чи інші вчинки. Цього разу – намагання окремих «спритників» позбавити простих трудівників надії на те, що створене їх працею багатство, а саме профспілкові санаторії, профілакторії, дитячі табори відпочинку, які роками будувалися і утримувалися за рахунок внесків членів профспілок, й надалі слугуватиме людині праці.

Виступи учасників мітингу були дуже емоційними. «Нас хочуть позбавити останнього, що в нас лишилося, – нашого здоров'я і майбутнього наших дітей», – обурювалися представники громадських об'єднань «Всеукраїнська

координаційна рада Майдану», «ЕкоПатріоти», ГО «Майдан-контроль», ВГО «Українська координаційна рада» та ін. «Люди, які не можуть собі дозволити відпочивати в Туреччині чи Болгарії, повинні мати право відновити своє здоров'я в санаторіях та пансіонатах в Україні, – промовляли, звертаючись до суддів, митингувальники. – Судова влада не має бути «кишеньковою» і виконувати замовлення олігархів. Вимога нашої мирної акції – не допустити свавілля судів, які хочуть узаконити шлях виведення майна з підпорядкування профспілок, а отже, українського народу. Ми цього не дозволимо і лишаємо за собою право на масові акції протесту!».

Спілкуючись з учасниками протесту, вдалося з'ясувати, що на їхнє переконання, деякі «нечисті на руку» особи через систему корумпованих судів відбирають у профспілок їх майно: оздоровниць, бази відпочинку, аби зробити

їх формально державною власністю, а потім приватизувати «за копійки». Вони переконані, що після цього об'єкти, побудовані за кошти простого народу, вже ніколи не будуть доступними пересічним громадянам: їх перепрофілюють у готелі, казино, перетворять на центри розваг та відпочинку для «товстосумів». Через це втратити роботу можуть понад 12 тис. унікальних фахівців – працівників санаторно-курортної галузі та висококваліфікованих лікарів.

Під тиском людського гніву на засідання суду були допущені п'ятеро уповноважених представників зібрання, які виклали позицію тих, хто скандував гасла на морозному повітрі. Результат акції – відкладення розгляду справи в суді, що було сприйнято як хоч і невеличка, але перемога громадських активістів. Небайдужість та єднання людей знову перемогли, і це спонукає до нових рішучих дій заради відновлення справедливості.

ЗУСТРІЧ

ЧОМУ МОП НЕ ВИСЛОВЛЮЄ СВІЙ ПРОТЕСТ У ТИХ ВИПАДКАХ, КОЛИ МВФ ВТРУЧАЄТЬСЯ У ВНУТРІШНЮ СОЦІАЛЬНУ ПОЛІТИКУ КРАЇНИ?

Актуальні питання соціально-економічної ситуації в Україні, ролі профспілок у захисті законних прав та інтересів працівників обговорювалися під час зустрічі Голови СПО об'єднання профспілок, Голови ФПУ Григорія Осового з представниками місії Міжнародної організації праці, що відбулася 8 грудня.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, в зустрічі взяли участь заступник Голови ФПУ Сергій Українець, керівники департаментів та управлінь апарату ФПУ Василь Шиллов, Людмила Осталецька, Володимир Максимчук, Національний координатор МОП в Україні Сергій Савчук, представники місії МОП: старший спеціаліст з питань соціального забезпечення Групи технічної підтримки з питань гідної праці та Бюро МОП для країн Центральної та Схід-

ної Європи Кеніч Хіросе й експерт МОП з питань соціального забезпечення Кшиштоф Хагемайер. Ця технічна місія прибула до України у відповідь на запит Міністерства соціальної політики до Генерального директора МОП та відповідні звернення соціальних партнерів. Серед запланованих заходів місії – зустрічі в Міністерстві соціалістики, профільному Комітеті Верховної Ради з метою детального вивчення потреб України в сфері соціального забезпечення та представлення пропозицій

щодо технічної допомоги мультидисциплінарній місії МОП, запланованій на початок 2015 року. Григорій Осовий поінформував гостей про діяльність Федерації профспілок України, її членських організацій і висловив побажання, аби МОП більш активно захищала права й інтереси людини праці в умовах, коли МВФ вимагає від Уряду України здійснювати непопулярну антисоціально економічну політику. В останній час, наголосив профспілковий лідер, доходи населення скороти-

лися втричі, зросли обсяги тіньової економіки, що призвело до абсурдної ситуації, коли на 13,5 млн пенсіонерів є лише 10 млн легальних працівників, що сплачують податки. «Чому МОП не висловлює свій протест у тих випадках, коли МВФ втручається у внутрішню соціальну політику країни? Це має бути прерогатива соціальних партнерів. На зустрічі з роботодавцями й урядовцями запитайте їх про це. Нині, за словами роботодавців, вони витрачають «на відкат» чиновникам від 120 до 180 млрд доларів. Завдяки цим грошам можна було б збільшити зарплату працівникам на 20%. Чи готові роботодавці й урядовці це зробити?», – запитав Григорій Осовий. Насамкінець присутні висловили сподівання, що такі зустрічі стануть регулярними і результативними.

ПРИВІТАННЯ

ГОЛОВА ФПУ ПРИВІТАВ НОВООБРАНИХ ЧЛЕНІВ УРЯДУ

Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий привітав новообраних членів Кабінету Міністрів України з призначенням на високі державні посади, побажав успіхів у подальшій діяльності на благо країни і висловив сподівання на конструктивний соціальний діалог Уряду з профспілками в інтересах людини праці та підвищення добробуту громадян.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ

ОФІЦІЙНО

10 ГРУДНЯ – ДЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ

«Я закликаю держави щоденно впродовж усього року виконувати свій обов'язок із захисту прав людини. Я закликаю народи покласти відповідальність на свої уряди. І я закликаю застосовувати спеціальні заходи захисту щодо правозахисників, які хоробрі служать нашій спільній справі.»

Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун

У 1950 році Генеральна Асамблея ООН проголосила 10 грудня Днем прав людини з метою залучення уваги «людей у всьому світі» до Загальної декларації прав людини як до загального ідеалу для всіх людей і народів. Цьогорічна тема «Права людини 365 днів на рік» відображає ідею того, що кожен день має бути днем прав людини, підтримує основопо-

ложне твердження Загальної декларації про те, що кожен з нас у будь-якій точці світу в будь-який час наділений повним спектром прав, що права людини належать рівною мірою кожному з нас і пов'язують нас у єдине світове співтовариство з однаковими ідеалами та цінностями.

ДЕПАРТАМЕНТ МІЖНАРОДНОЇ РОБОТИ АПАРАТУ ФПУ

ТРЕНІНГ

СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ ВЧИТЬСЯ ЗАХИЩАТИ СВОЇ ПРАВА

У рамках заходів ФПУ з нагоди відзначення дати проголошення Загальної декларації прав людини та Міжнародного дня прав людини 8 грудня в Академії праці, соціальних відносин і туризму відбувся інтерактивний тренінг для студентів юридичного факультету на тему «Ефективні практики захисту трудових прав».

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ДЕПАРТАМЕНТ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ АПАРАТУ ФПУ, під час тренінгу студенти 4–5 курсів закріпили на практиці здобуті теоретичні знання з дисципліни «Трудове право», успішно виконали практичні завдання, а також

опанували нові навички правозахисної роботи. Тренінг для студентів провели працівники департаменту правового захисту: заступник керівника департаменту – керівник управлінь Ірина Сидоряк та головний спеціаліст департаменту Тетяна Мосійчук.

СПІВПРАЦЯ

ПРОПОЗИЦІЇ ПРОФСПІЛОК УРЯДУ

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ДЕПАРТАМЕНТ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ АПАРАТУ ФПУ, недопущення подальшого падіння рівня життя та поглиблення бідності, підвищення соціальної захищеності населення – такі основні принципи містить пакет профспілкових пропозицій до Програми діяльності Кабінету Міністрів України, направлений Прем'єр-міністру Арсенію Яценюку. Крім того, новоствореному Уряду Голова СПО об'єднань профспілок Григорій Осовий запропонував бачення найчисельнішої громадської організації, що представляє інтереси працівників, першочергових пріоритетів урядової діяльності та шляхів їх реалізації.

СПО

РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ І ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

8 грудня відбулося засідання Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, одним із основних питань якого стало ініціювання колективних переговорів з укладення Генеральної угоди на новий строк. Від засідання Голова СПО об'єднань профспілок, Голова ФПУ Григорій Осовий.

Олена ОВЕРЧУК
«ПВ»

ІНІЦІАТИВА

У своїх виступах перший заступник Голови СПО об'єднань профспілок, заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк та члени СПО об'єднань профспілок, обговорюючи ініціювання колективних переговорів з укладення Генеральної угоди на новий строк, констатували, що для забезпечення виконання чинної Генеральної угоди СПО об'єднань профспілок неодноразово висловлював застереження Кабінету Міністрів України та СПО сторони роботодавців щодо незабезпечення реалізації цілої низки зобов'язань за Генеральною угодою на 2010–2012 роки і пропонував, як вихід із ситуації, компромісні рішення, однак ці дії не дали очікуваного результату.

Для вироблення консолідованої позиції та спільних дій профспілок на засіданні СПО об'єднань профспілок 4 вересня ц. р. було розглянуто питання щодо ініціювання колективного трудового спору стосовно встановлення нових соціально-економічних умов праці, виконання положень Генеральної угоди на 2010–2012 роки, невиконання вимог законодавства про працю та рекомендовано профоб'єднанням – суб'єктам Угоди про утворення СПО об'єднань профспілок розглянути на засіданнях своїх виборних органів пропозиції ФПУ з метою визначення позиції стосовно вступу в колективний трудовий спір.

Однак ініціатива Федерації профспілок України щодо висунення Вимог СПО об'єднань профспілок до Кабінету Міністрів України та сторони роботодавців на національному рівні з метою вступу в колективний трудовий спір не знайшла повної підтримки серед членів СПО об'єднань профспілок. Водночас у рамках відзначення

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ, ГОЛОВА СПО ОБ'ЄДНАНЬ ПРОФСПІЛОК, ГОЛОВА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ:
«Ми маємо шукати шляхи до порозуміння, компромісу, спільних дій для захисту прав та інтересів людини праці».

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Міжнародного дня дій за гідну працю СПО об'єднань профспілок схвалив Вимоги профспілок до Кабінету Міністрів України з питань захисту соціально-трудових і профспілкових прав та інтересів працівників, що були підтримані учасниками Всеукраїнського форуму профспілок «За гідну працю і добробут людини» та вручені 15 жовтня ц. р. під час попереджувальної акції профспілок.

За ініціативи глави Адміністрації Президента України Прем'єр-міністр України дав доручення розглянути висунуті Вимоги на засіданні Національної тристоронньої соціально-економічної ради для вироблення взаємоприйнятних рішень.

Для врегулювання вищезазначених питань та на виконання рішень СПО об'єднань профспілок від 11 липня 2014 року Робочою комісією об'єднань профспілок, за безпосередньої участі членів СПО, підготовлено проект Генеральної угоди на 2015–2017 роки.

Тож було вирішено доручити керівництву СПО об'єднань профспілок звернутися до Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні та новосформованого Кабінету Міністрів України з ініціативою про початок колективних переговорів з укладення Генеральної угоди на новий строк.

ТРУДОВИЙ КОДЕКС

Під час засідання СПО також було розглянуто питання про робочу групу з опрацювання проекту Трудового кодексу України, доповідачем із якого виступив заступник Голови ФПУ Сергій Українець. Так, з метою опрацювання проекту Трудового кодексу, розробленого Мінсоцполітики, подальшої роботи над ним, підготовки консолідованої позиції профспілок, супроводження під час опрацювання в Кабінеті Міністрів, Верховній Раді, а також під час консультацій з об'єд-

наннями роботодавців та експертами МОП Спільний представницький орган об'єднань профспілок вирішив утворити робочу групу з опрацювання проекту Трудового кодексу України. В свою чергу, для експертного забезпечення роботи робочої групи, підготовки аналітичних матеріалів, обґрунтування позицій профспілок профспілкові об'єднання мають делегувати представників до відповідної групи експертів-фахівців.

ЛІКВІДАЦІЯ ЗАБОРГОВАНІСТІ ІЗ ЗАРПЛАТИ

СПО висловив глибоке занепокоєння зростанням протягом 2014 року заборгованості з виплати заробітної плати працівникам.

Так, станом на 1 листопада ц. р. обсяги зарплатних боргів досягли 2205,8 млн грн, що майже втричі більше, ніж на початку поточного року, та перевищили аналогічні показники кризових 2008–2009 років. Водночас 81,6% від загальної суми заборгованості, або 1799,5 млн грн, припадає на борги економічно активних підприємств.

При цьому захист трудових доходів працівників дискриміновано порівняно із захищеністю бізнесу та кредитних установ у разі порушення термінів за грошовими зобов'язаннями. Найбільш незахищеними залишаються працівники збанкрутілих і ліквідованих підприємств у разі недостатності ліквідаційного майна.

Також учасники засідання розглянули та прийняли відповідні рішення з питань «Про вдосконалення системи надання пільг та незадовільний стан перерахування субвенції з державного бюджету на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян», «Про взаємодію національних профспілкових об'єднань у сфері представництва і захисту прав спільчан» та багатьох інших питань.

ОФІЦІЙНО

ОБГОВОРЕНО ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ

9 грудня відбулася робоча зустріч Голови ФПУ Григорія Осового з міністром соціальної політики України Павлом Розенком.

Голова ФПУ привітав міністра з призначенням на високу державну посаду і зазначив, що Міністерство соціальної політики завжди було і залишається найближчим партнером ФПУ у вирішенні питань соціальної політики, пенсійного забезпечення, соціального страхування тощо.

«Враховуючи досвід попередньої роботи новопризначеного міністра, який діє протягом кількох років обіймав посаду першого заступника міністра праці і соціальної політики, а з 2012 року був заступником голови парламентського Комітету з питань соціальної політики та праці, він має можливість швидко й ефективно долучитися до роботи в тій непростій ситуації, що склалася сьогодні в країні», – зауважив Григорій Осовий. Під час зустрічі Голова ФПУ зосередив увагу міністра на складному економічному становищі, в якому опинилася більшість трудових колективів у зв'язку з черговими намірами Уряду застосувати жорсткі заходи бюджетної економії, що призведе до подальшого зниження життєвого рівня працівників, позбавить їх гарантованих доплат і надбавок, індексації зарплат і пенсій, тоді як інфляція має тенденцію до стрімкого зростання. Міністр, у свою чергу, повідомив, що ці питання наразі опрацьовуються Урядом, і очолюван ним відомство буде вживати всіх заходів для мінімізації соціальних ризиків.

Як керівник СПО профспілок, Григорій Осовий поінформував міністра про те, що профспілки не підтримали проект нового Трудового кодексу в редакції, запропонованій міністерством за попереднього керівництва. Він запропонував створити мобільну робочу групу з представників усіх трьох сторін соціального партнерства, щоб проаналізувати законопроекти, які розроблялися останнім часом і, враховуючи їх актуальність, на консенсусних засадах сформувати узгоджений проект Трудового кодексу. Голова ФПУ акцентував на необхідності включення до нової «Трудової Конституції» базових принципів сучасного міжнародного трудового законодавства, а також підкреслив необхідність врахування позицій профспілок стосовно створення надійного підґрунтя

для подальшого забезпечення ефективного захисту трудових прав і гарантій найманих працівників.

Ще одна тема, якої торкнулися співрозмовники, стосувалася реформування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування. Профспілковий лідер нагадав, що протест проти спроб несправедливого використання коштів фондів соцстраху, бюджету яких формуються виключно за рахунок внесків застрахованих осіб, викликав восени цього року багатотисячну акцію протесту членів профспілок. Міністр зауважив, що відповідний законопроект, розроблений на той час Урядом і внесений до Верховної Ради, все ж був відкликаний. Разом з тим він зазначив, що з метою забезпечення прозорості й ефективності діяльності фондів соціального страхування Уряд має намір ініціювати об'єднання двох із них – фонду соцстрахування з тимчасової втрати працездатності і фонду соцстрахування від нещасних випадків на виробництві. На їх основі пропонується створити новий – фонд медичного страхування. Сторони погодилися, що процес ліквідації двох зазначених структур можна проводити після проведення аудиту їхньої діяльності та за умови збереження діючої тристоронньої системи управління фондом, а також усіх соціальних гарантій, вже наданих застрахованим особам.

Учасники зустрічі обговорили й питання відновлення діяльності Національної тристоронньої соціально-економічної ради, що може відбутися вже наступного тижня, відразу після формування складу урядової сторони НТСР.

Голова ФПУ запросив міністра соціальної політики взяти участь у засіданні Президії ФПУ, яке планується провести наприкінці грудня, на що отримав попередню згоду та підтвердження намірів міністерства вести діалог з профспілками на всіх рівнях.

Інформаційно-аналітичний центр ФПУ

КРУГЛИЙ СТІЛ

ТРУДОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА В

Сьогодні в Україні основними проблемами, що призводять до порушень прав людини у соціально-економічній сфері, є відсутність належного суспільного діалогу під час розв'язання гострих соціально-економічних проблем, недосконале законодавство, норми і реалізація якого не забезпечують верховенства права, слабка обізнаність та бездіяльність органів влади й місцевого самоврядування в правовій сфері, низький рівень самозахисту населення та недоступність справедливого правосуддя. Такої думки дійшли учасники круглого столу «Трудові та соціально-економічні права в Україні: стан дотримання, гарантії та захист», що за ініціативою ФПУ відбувся в м. Києві напередодні Міжнародного дня прав людини, який відзначається світовою спільнотою 10 грудня.

У заході взяли участь представники професійних спілок, державних органів влади, роботодавців та наукових установ.

Відкриваючи засідання круглого столу, Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий навіть кричущі цифри: «За даними громадського контролю, що здійснюється профспілковими організаціями ФПУ на підставі Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», в поточному році виявлено порушення трудових та соціально-економічних прав 699 тис. працівників, що вдвічі більше, ніж минулого року. За останнє десятиліття кількість працюючих в умовах, які не відповідають установленим нормам з охорони праці, зростає вдвічі й становить понад 3 млн. У 2013 році в незадовільних санітарно-гігієнічних умовах трудилася: у добувній промисловості – 71% працівників; металургії – 53%; хімічній галузі – 41%; енергетиці – 33%. Частота нещасних випадків із смертельним наслідком у 2–6 разів перевищила показники в промислових розвинутих країнах світу. Більшість нещасних випадків приховуються від розслідування й обліку, залишаючи постраждалих без соціального захисту. Майже 12 тис. працівників щорічно стають інвалідами праці». Трудові права громадян грубо порушуються роботодавцями, які, ухиляючись від сплати податків, масово виплачують заробітну плату в «конвертах», або зовсім не виплачують її за виконану роботу. Без юридичного оформлення трудових відносин, тобто без жодних прав та соціального захисту, працюють понад 4,5 млн українців.

Григорій Осовий упевнений, що «така надзвичайна ситуація потребує активного реагування і держави, і профспілок». Профспілки готові протиставити такому наступу 200 штатних правових інспекторів та 150 технічних інспекторів праці, а також декілька тисяч громадських інспекторів в трудових колективах. «Однак, для ефективного нагляду і контролю достатнім інструментом може бути лише потужна державна інституція. Саме тому гострі інституційні проблеми в державній інспекції викликають у нас велику стурбованість», – зазначив Голова ФПУ.

Нещодавно Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» було встановлено, що перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб – підприємців контролюючими органами здійснюються протягом серпня – грудня 2014 року виключно з дозволу Кабінету Міністрів України або за заявою суб'єкта господарювання щодо його перевірки. Це, за словами Григорія Осового, стало фінальною стадією шестирічного цілеспрямованого витіснення державного інспектора з підприємств, його ізоляції від робочих місць та безпосередньо працівників.

Профспілковий лідер наголосив, що деградація державного нагляду, свавільна недобросовісних роботодавців призвели також до зростання кількості порушень прав у соціальному страхуванні та пенсійному забезпеченні. 4,5 млн громадян, які працюють нелегально, втрачають пенсійний і загалом страховий стаж, вони залишаються незахищеними в разі хвороби, нещасного випадку на виробництві, втрати роботи, досягнення пенсійного віку. Понад 100 млрд грн щорічно недоотримують Пенсійний та інші фонди соціального страхування.

Григорій Осовий із прикриттю зазначив, що і в легальній сфері проблем багато: «Належні гарантії конституційних прав або не встановлені, або не дотримуються. Мінімальний розмір пенсії складає лише 949 грн, що є нижчим фактичного прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб. Від 1 березня 2014 року не підвищено страхові виплати потерпілим унаслідок нещасного випадку на виробництві в зв'язку із зростанням у 2013 році середньої зарплати в країні, що призводить до погіршення їх матеріального стану. Мінімальний розмір допомоги по безробіттю складає лише 80% прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних громадян.

Вилучення у 2014 році з фондів соціального страхування: з тимчасової втрати працездатності – 600 млн грн, на випадок безробіття – 1,4 млрд грн призвело до того, що застраховані особи та члени їхніх сімей не можуть в повному обсязі скористатися правом отримати санаторно-курортне лікування, оздоровлення дітей».

На думку Григорія Осового, основою для порушення прав людей часто стає недосконале, дискримінаційне законодавство. Базовим державним стандартом для забезпе-

чення конституційного права на достатній життєвий рівень є прожитковий мінімум. Це основа для визначення розмірів державних соціальних гарантій – мінімальної заробітної плати, мінімальної пенсії, адресної соціальної допомоги, саме тому він привертає до себе найбільше уваги. Водночас громадян все більше турбує те, що величина прожиткового мінімуму не враховує низки життєво необхідних і зростаючих витрат: на житло, освіту, оздоровлення, утримання дітей у дошкільних навчальних закладах, платні медичні послуги та ін., що не відповідає Конвенції МОП № 117 про основні цілі та норми соціальної політики, яка вже внесена до Верховної Ради України для ратифікації. У зв'язку з цим профспілками напрацьовано власне бачення змін до Закону України «Про прожитковий мінімум», схвалених у липні ц. р. Спільним представницьким органом об'єднаних профспілок.

Заступник міністра соціальної політики України Віктор Іванкевич висловив занепокоєння стосовно тих викликів, що постають сьогодні перед нашою країною, навівши цифри, які засвідчують масштаби трагедії. Також він повідомив, що проект нового Трудового кодексу оприлюднений на сайті Міністерства соціальної політики, яке збирає пропозиції усіх сторін соціального партнерства.

Заступник директора Департаменту контролюючої діяльності з питань праці, начальник відділу нагляду за додержанням законодавства про працю Державної інспекції з питань праці України Олена Коновалова констатувала, що протягом 2013 року й до сьогодні 95% роботодавців порушували та продовжують порушувати законодавство про працю. Передусім, це несвоєчасна або не в повному обсязі виплата заробітної плати, а також збільшення, перевищення тривалості робочого часу, зменшення тривалості відпочинку. Належним чином не забезпечують права громадян на безпеку та здорові умови праці, що сприяє збільшенню числа випадків травмування на виробництві й виникненню професійних захворювань.

Заступник керівника департаменту з питань дотримання трудових прав Департаменту з питань дотримання соціально-економічних та гуманітарних прав Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лях поінформував присутніх про основні пріоритетні напрямки, за якими здійснюється контроль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, зважаючи на нинішню ситуацію в Україні.

95%
РОБОТОДАВЦІВ
ПОРУШУВАЛИ
ТА ПРОДОВЖУЮТЬ
ПОРУШУВАТИ
ЗАКОНОДАВСТВО
ПРО ПРАЦЮ

УКРАЇНІ: СТАН ДОТРИМАННЯ, ГАРАНТІЇ ТА ЗАХИСТ

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Останнім часом на підприємствах масово спостерігається тенденція до зростання заборгованості із заробітної плати. «За 9 місяців поточного року, порівняно з аналогічним періодом минулого, зросла кількість звернень громадян до Держінспекції праці з питань порушення трудового законодавства. У більшості випадків, це звернення про не виплату заробітної плати. Сьогодні навіть ті підприємства, що раніше своєчасно нараховували зарплату та двічі на місяць її виплачували, дозволяють собі цього взагалі не робити. Відомі випадки, коли заробітна плата не виплачується працівникам, мобілізованим на військову службу», – наголосила Олена Коновалова.

Збільшилася кількість безпідставних скорочень працівників, дуже швидкими темпами відбуваються необґрунтовані зміни умов праці. На 95% зменшилася кількість перевірок дотримання трудового законодавства. Минулого року Держінспекцією праці було проведено 39 тис. перевірок. За 7 місяців 2014 року проведено 21 тис. перевірок, з яких близько 2 тис. – перевірки підприємств – боржників із зарплати. За їх результатами, на порушників було накладено штрафних санкцій майже на 1,5 млн грн.

На сьогодні Держінспекція праці активізувала роботу з профспілковими організаціями щодо проведення спільних заходів задля здійснення громадського контролю за дотриманням законодавства про працю.

Доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Національної академії прокуратури України, старший радник юстиції Наталія Чайковська зосередила увагу учасників дискусії на ролі прокуратури в дотриманні права людини на отримання винагороди за працю в умовах впровадження в дію положень нового Закону України «Про прокуратуру».

Директор департаменту пенсійного забезпечення Пенсійного фонду України Владислав Машкін зупинився на нагальних питаннях пенсійного забезпечення громадян, звернувши особливу увагу на ситуацію з виплатою пенсій мешканцям східного регіону, які перебувають у зоні АТО. За його словами, сьогодні працівники управлінь Пенсійного фонду України, розташованих на територіях, наближених до зони АТО, не поліщають своїх робочих місць по 12–16 годин, оскільки змушені оформляти за новими адресами переведення пенсій тисячам переселенців. За його словами, кількість звернень переселенців постійно збільшується.

Понад 4,5 млн українців працюють без юридичного оформлення трудових відносин, тобто без жодних прав та соціального захисту

«Ситуація напружена, але ми намагаємося дуже швидко працювати. Оформлюємо запити, витягуємо електронні справи, жодних додаткових паперів не вимагаємо. Людина приносить лише паспорт, заяву і довідку про реєстрацію як переселенця в органах праці та соціального захисту населення», – повідомив Владислав Машкін. Він також додав, що зазвичай пенсіонери звертаються до тих районних управлінь, що наближені до неконтрольованої бойовиками території. «В Артемівську Донецької області, що перебуває під контролем української влади, таких звернень надійшло від майже 48 тис. осіб. Це більше, ніж раніше було на обліку місцевих пенсіонерів. Така ж ситуація у Костян-

тресторонньою соціально-економічною радою, так чи інакше стосуються захисту соціально-економічних прав і свобод людини. І соціальний діалог спрямований на захист прав людини.

У поточному році на засіданні Національної тресторонньої соціально-економічної ради розглядалися питання оптимізації системи надання пільгових пенсій, оплати праці, забезпечення зайнятості й адресності пільг особам, які мають на них право за соціально-економічним становищем, декларування доходів. У майбутньому планується розгляд питання медичної реформи. «Проте, не можна сказати, – зазначив Олександр Шубін, – що наразі НТСЕР робить усе можливе для того, аби викорис-

Як не дивно, але основний соціальний стандарт нашої країни, що прямує до Європи, уже протягом 14 років ґрунтується на тричі застарілому «споживчому кошику», який, за законом, має осучаснюватися через кожні п'ять років. Досить сказати, що в наборі досі присутній чорно-білий телевізор, натомість відсутній будь-який телефонний апарат, навіть стаціонарний, а також міститься люстра для освітлення, але без лампочок.

тинівці, Дмитрові чи Ізюмі Харківської області, де близько 30 тис. людей вже звернулися до відділень ПФ», – зазначив Владислав Машкін. При цьому працівники управлінь ПФ, наближених до зони АТО, не сподіваються на зменшення кількості звернень від переселенців найближчим часом. «Адже понад півмільйона пенсіонерів залишилися на території Луганської та Донецької областей, що не підконтрольна українській владі. Є постанова Уряду № 637, якою чітко визначено, що зареєструватися як переселенці люди мають до 1 січня. Якщо ж хтось не встигне з тих чи інших причин зареєструватися, то це не означає, що виплата пенсії буде припинена назавжди. Якщо пенсіонер зареєструється в січні чи, скажімо, в лютому, то виплата буде проведена за весь час вже після проведення реєстрації», – наголосив Владислав Машкін.

Головний фахівець Департаменту соціальної політики Федерації роботодавців України Андрій Солод розповів про роботу ФРУ щодо захисту трудових прав працівників на підприємствах України. «Зважаючи на важкі часи і недосконалість законодавства, роботодавцям досить складно виконувати ті чи інші умови ведення підприємницької діяльності, а також створювати нормальні умови для роботи працівників», – наголосив він. І закликав профспілку до співпраці, аби разом звертатися до органів влади та висловлювати спільну позицію щодо налагодження роботи з працівниками в тій чи іншій сфері діяльності.

Як наголосив у своєму виступі керівник секретаріату Національної тресторонньої соціально-економічної ради Олександр Шубін, усі питання, що розглядаються Національною

тати всі наявні інструменти для розвитку соціального діалогу в державі. З одного боку, в поточному році ми пережили дві зміни уряду, низку технічних ускладнень у діяльності НТСЕР. З іншого, завдяки позиції нового Уряду засідання НТСЕР стали публічними, і це велике досягнення. Ми сподіваємося, що надалі засідання будуть більш динамічними та змістовними. На порядку денному – прийняття фундаментальних законів та кодексів, і роль соціальних партнерів у їх опрацюванні є непересічною».

Керівник секретаріату НТСЕР закликав урядову сторону активніше залучати соціальних партнерів до опрацювання питань різного рівня, проектів урядових рішень. Він також висловив сподівання, що та компетенція, якою володіють профспілки й організації роботодавців, дозволить знайти альтернативний підхід і сприятиме тому, що права людини в Україні дійсно стануть загальною темою для дискусій та спільним завданням для всіх сторін соціального діалогу.

Під час гострої дискусії учасники круглого столу обговорили низку питань, які турбують нині громадянське суспільство: захист прав державних інспекторів праці, дотримання трудових прав працівників, погашення заборгованості із заробітної плати, відновлення роботи НТСЕР, виплата пенсій і поліпшення умов безпеки праці на робочих місцях, прийняття Трудового кодексу. У багатьох виступах лунали конструктивні пропозиції щодо взаємодії сторін соціального діалогу в пошуку шляхів вирішення зазначених проблем.

Учасники круглого столу ухвалили Рекомендації Президенту України, Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, Кабінету Міністрів України, Міністерству соціальної політики України, профспілкам та їх об'єднанням щодо шляхів вирішення проблем з дотриманням, гарантіями та захистом трудових та соціально-економічних прав в Україні.

Олена ОВЕРЧУК, Тетяна РУБАН
«ПВ»

ЗАПИТАННЯ – ВІДПОВІДІ

ЩО ТАКЕ НАДОМНА ПРАЦЯ І ЯКІ ПРАВА МАЮТЬ ГРОМАДЯНИ, ЩО НЕЮ ЗАЙМАЮТЬСЯ?

У сучасних економічних умовах надомна праця є досить актуальною. Нею можуть займатися не тільки громадяни, що мають інвалідність, працівники, які перебувають у відпустках по догляду за дітьми, а й усі ті, хто бажає отримати додатковий дохід.

Надомниками є фізичні особи, які уклали трудовий договір з підприємством про виконання роботи вдома, тобто їх робоче місце збігається територіально з місцем їх проживання.

Конкретний вид надомної роботи треба обирати з урахуванням професійних навичок, стану здоров'я особи та медичних рекомендацій, характеру обладнання й інструментів, властивостей сировини та матеріалів тощо. Не можна надавати надомникам види робіт, що створюють незручності для їхніх сусідів.

Із працівниками-надомниками укладаються трудові договори. Законодавство не передбачає вимог щодо їх форми, однак доцільніше обирати письмову. Перевагою письмової форми трудового договору є те, що всі його умови фіксуються в єдиному документі, обов'язковому для сторін. Письмова форма договору визначає обов'язки і працівника, і роботодавця, а також змінило гарантії праці.

Укладення трудового договору оформляється наказом або розпорядженням роботодавця про прийняття працівника на роботу. У трудовому договорі обов'язково вказують-

ся: місце роботи – якщо робота виконується надомником, то зрозуміло, що в трудовому договорі зазначають адресу виконання ним роботи; посадові обов'язки – назва посади, обов'язки, які повинен виконувати працівник; оплата праці – вид оплати праці (відрядна, погодинна тощо), її розміри (тариф, оклад тощо) і терміни розрахунків; початок роботи – дата початку роботи (при строкових договорах ще й дата закінчення робіт); порядок і терміни забезпечення надомників сировиною і матеріалами, вивезення готової продукції тощо.

Для виконання надомної роботи підприємство, як правило, забезпечує надомника необхідними матеріалами, обладнанням та інструментами. Тому з надомником рекомендується оформити договір про матеріальну відповідальність. У разі, якщо немає змоги своєчасно забезпечувати надомника необхідними робочими матеріалами, він може сам їздити до роботодавця за матеріалами і відвозити йому готову продукцію. Такий час переїзду і роз'їзду повинен оплачуватися або погодинно, або на умовах, визначених у трудовому договорі. Якщо надомник використовує в своїй роботі

власні матеріали й інструменти, відповідно до ст. 125 Кодексу законів про працю, він має право на компенсацію за їх зношення (амортизацію).

За виконання роботи вдома надомник отримує заробітну плату. Звичайна оплата праці надомників здійснюється за відрядними розцінками за фактично виконану роботу або виготовлену якісно продукцію (відповідно до встановлених вимог). При цьому норми виробітку можуть встановлюватися індивідуально, виходячи з конкретних умов. Однак, враховуючи прискорений науково-технічний прогрес, часто використовуються і погодинна система оплати праці. Наприклад, посада телефонного диспетчера вдома (або інтернет-менеджера, консультанта) може оплачуватися погодинно.

Як і звичайним працівникам, що виконують свою роботу на території, яка належить роботодавцю (у виробничих приміщеннях, офісі, складі тощо), надомникам у загальному порядку можуть нараховуватися і виплачуватися премія, доплати та надбавки, інші винагороди, заохочення. Також у загальному порядку їм оплачуються листки непрацездатності та надаються відпустки.

ЧИ МАЄ ПРАВО РОБОТОДАВЕЦЬ ВСТАНОВЛЮВАТИ ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ ОБІЙМАЮТЬ ВІДПОВІДАЛЬНІ (КЕРІВНІ) ПОСАДИ, Є ПРОФЕСІОНАЛАМИ ТА МАЮТЬ ВИЩУ ОСВІТУ, ВИНАГОРОДУ ЗА ПРАЦЮ НА РІВНІ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ?

Статтею 96 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) визначено, що основою організації оплати праці є тарифна система оплати праці, яка включає тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники).

Тарифна система оплати праці використовується для розподілу робіт залежно від їх складності, а працівників – залежно від їх кваліфікації та за розрядами тарифної сітки. Вона є основою формування та диференціації розмірів зарплати. Формування тарифної сітки (схеми посадових окладів) проводиться на основі тарифної ставки робітника першого розряду, яка встановлюється у розряді, що перевищує законодавчо встановлений розмір мінімальної зарплати, та міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень розмірів тарифних ставок (посадових окладів). Відповідно до ст. 95 КЗпП мінімальна зарплата – це законодавчо встановлений розмір заробітної плати за просту, не-

кваліфіковану працю, нижче якого не може провадитися оплата за виконану працівником місячну, а також погодинну норму праці (обсяг робіт). З вищезазначеного випливає, що оплата праці на рівні мінімальної зарплати може застосовуватися тільки для оплати простої некваліфікованої праці за відсутності на підприємстві затвердженої у встановленому законом порядку тарифної сітки (схеми посадових окладів), що само по собі є порушенням вимог законодавства про оплату праці. Перелік таких найпростіших професій наведено в розділі 9 «Найпростіші професії» Класифікатора професій ДК 003:2010, затвердженого наказом Державного комітету України з пи-

тань технічного регулювання та споживчої політики від 28.07.2010 № 327. Для виконання професійних завдань, віднесених до наведеного розділу, достатньо базової загальної середньої освіти або початкової загальної освіти та мінімальної професійної підготовки на виробничій ці інструктажу. До таких професій належать, зокрема, домашня прислуга, прибиральники та прачки, доглядачі будинків та мийники вікон, посилені, носії та розширеними багажу і посилок, збирачі сміття та подібні до них чорнороби, швейцарки та сторожі, вантажники та інші найпростіші професії на транспорті, комерційні та вагарні, найпростіші професії в сільському господарстві, рибацькі та подібних галузях, а також у видобувних галузях та будівництві, в промисловості тощо. Абзацом третім п. 2.14 Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої спільним наказом Мі-

ністерства праці України, Міністерства юстиції України та Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.93 № 58, визначено, що записи про найменування роботи, професії або посади, на яку прийнятий працівник, виконуються для робітників та службовців відповідно до найменування професій і посад, зазначених у Класифікаторі професій. Таким чином, встановлення розміру оплати праці на рівні визначеної законодавством України мінімальної зарплати для працівників, що виконують роботу за іншими, ніж це передбачено розділом 9 Класифікатора, професіями, є порушенням законодавства про працю. Із цього приводу слід зазначити, що за порушення законодавства про працю, відповідно до приписів ст. 172 і 173 Кримінального кодексу України та частини першої ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення, передбачено юридична відповідальність.

ЗАПИТАННЯ – ВІДПОВІДІ

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ НА ПЕРШЕ РОБОЧЕ МІСЦЕ?

Перед молоддю, яка закінчила навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, постає проблема працевлаштування. І хоча держава гарантує працездатній молоді рівне з іншими громадянами право на працю, на практиці відбувається так, що роботодавці разом з освітніми критеріями висувая вимогу щодо обов'язкового досвіду роботи. А де ж узяти сьогоднішньому випускникові такий досвід роботи?

Згідно із ст. 197 Кодексу законів про працю працездатній молоді – громадянам України віком від 15 до 28 років після закінчення або припинення навчання у загальноосвітній, професійних навчально-виховних і вищих навчальних закладах, завершення професійної підготовки і перепідготовки, а також після звільнення із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби надається перше робоче місце на строк не менше двох років. Молодим спеціалістам – випускникам державних навчальних закладів, потреба в яких раніше була заявлена підприємствами, установами, організаціями, надається робота за фахом на період не менше трьох років у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Гарантія молоді на перше робоче місце полагая в праві звернутися в пошуку роботи до державної служби зайнятості, яка інформує про робочі місця і здійснює вибір першого робо-

чого місця. Відповідно до ст. 14 Закону України «Про зайнятість населення» (далі – Закон), ця категорія молоді має додаткові гарантії з сприяння працевлаштуванню. Також, відповідно до ст. 24 Закону, визначено заходи щодо сприяння забезпечення молоді першим робочим місцем. Це, зокрема, стажування. Радимо молоді, яка ще проходить навчання, скористатися можливістю у період навчання пройти стажування за професією (спеціальністю), за якою здобувається освіта, пройти стажування на підприємстві, в установі й організації незалежно від форми власності. Метою стажування є набуття досвіду за виконання професійних завдань та обов'язків, удосконалення професійних знань, умінь та навичок, вивчення та засвоєння нових технологій, техніки, набуття додаткової компетенції. Дізнатися про місце стажування можна, звернувшись до державної служби зайнятості населення.

ХТО ТАКІ СЕЗОННІ ПРАЦІВНИКИ І ЯКІ ПРАВА ВОНИ МАЮТЬ?

Сезонними слід вважати працівників, які приймаються на сезонні роботи, тобто на роботи, що в силу природних і кліматичних умов виконуються не цілий рік, а протягом певного періоду (сезону), що не перевищує 6 місяців, та включені до Списку сезонних робіт і сезонних галузей (далі – Список), затвердженому постановою КМУ від 28.03.1997 № 278.

Отже, обов'язковими умовами укладення трудового договору із сезонним працівником є строк роботи не більше 6 місяців та вид роботи і галузі, зазначених у Списку. Тому укладення сезонного трудового договору на роботах, не зазначених у Списку, не допускається. Процедура оформлення на роботу сезонних працівників проводиться у загальнозастосованому порядку: працівник пише заяву про прийом на роботу; на підставі заяви роботодавець видає наказ про прийом на роботу; працівник своїм підписом підтверджує факт того, що він ознайомлений з наказом і згоден з умовами, визначеними в наказі; вноситься запис до трудової книжки працівника. Під час укладення сезонного трудового договору роботодавець зобов'язаний попередити працівника про сезонний характер роботи, що відображається в наказі (розпорядженні) про прийом на роботу. Також необхідно мати на увазі, що при укладенні сезонного договору не встановлюється випробувальний термін. На сезонних працівників поши-

рюються умови та положення, передбачені Правилами внутрішнього трудового розпорядку та колектору, що діють на підприємстві (тривалість робочого часу і відпочинку, оплата праці, умови і охорона праці тощо). Слід звернути увагу, що, відповідно до частини 9 ст. 6 ЗУ «Про відпустки», сезонним працівникам відпустка надається пропорційно відпрацьованому часу. Сезонні працівники також мають право на оплату тимчасової непрацездатності. Між тим, існують певні особливості в наданні і розрахунку виплати допомоги з тимчасової непрацездатності застрахованим особам, які працюють на сезонних роботах, зокрема в разі захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробничому місці, допомога надається не більш як за 75 календарних днів протягом календарного року, а в разі трудового каліцтва чи професійного захворювання виплачується на загальних підставах.

КОНСУЛЬТОВЕ
ДЕПАРТАМЕНТ ПРАВОГО
ЗАХИСТУ АПАРАТУ ФПУ

РОЗМОВА З ГОЛОВОЮ КИЇВСЬКОГО МІСЬКОГО КОМІТЕТУ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ ВІТАЛІЄМ ПОЧТОВИМ

— Віталію Семеновичу, допомагає чи заважає профкомом особлива специфіка вашої галузі?

— Ми є об'єднанням на кшталт міні-Федерації профспілок у масштабах столиці. У профспілці понад 500 організацій, близько 55 тис. спілчан. Серед них учителі, журналісти, медики, автомобілісти, працівники банків, органів міліції та прокуратури, судів, архівів, спортивних та оздоровчих закладів, підприємств різного профілю. Звісно, більшість становлять державні службовці. Географія наших членських організацій простягається від маленьких управлінь та організацій Києва до апаратів Кабінету Міністрів, Верховної Ради й Адміністрації Президента України.

Олександрівна Белей та інші, й профспілка доволі часто використовує його. Це добра наука для профспілкової молоді й активістів, а в рядових членів формується повага до профспілки.

— Отже, соціальне партнерство, колективно-договірна робота проблем не становлять?

— Як подивитися. Ще з десяток років тому складно було уявити саме існування колективних договорів в організаціях держустанов. Ми починали з 20-30-відсоткового охоплення ними трудових колективів, а сьогодні, завдяки напольгивій праці, понад 64 тис. працівників у 474 членських організаціях (більше 97%) регулюють через колективні договори соціально-трудові відносини з

рубжних профцентрів, співпрацювати в галузях культури, спорту, туризму, відпочинку дітей та членів профспілки, господарської діяльності тощо.

— Що, на Ваш погляд, сприятиме піднесенню ролі профспілок у суспільстві?

— Передусім, ефективний захист людини праці. Ми постійно наполягаємо на тому, що економічні реформи має супроводжувати дієва соціальна державна політика, що забезпечувала б поступове підвищення рівня життя людей, ефективну зайнятність.

Важливим є питання прозорого та чесного використання профспілкових коштів і майна, аби мати реальну можливість виконувати наші статутні й програмні завдання. Необхідно досягти: а) справедливого й регламентованого розподілу відрахувань членських організацій на забезпечення функціонування всіх профспілкових структур; б) обов'язкового здійснення всіх фінансових зобов'язань, що їх беруть на себе профспілкові організації; в) активізації роботи ревізійних комісій для контролю дотримання встановленого порядку збору та використання членських внесків; г) постійного проведення фахових семінарів з фінансовими працівниками профкомів.

Уже не один рік керівників галузевих профспілок та рядових спілчан цікавить, у який же спосіб використовується майно профспілок. Тема досі актуальна. Нам постійно кажуть про вкрай важке фінансове становище профспілок — це при такому майновому комплексі! Де професійні й ефективні менеджери? Чому, скажімо, паркуючись перед нашим же готелем «Турист», член профспілки, який іде на семінар до цього готелю, має сплачувати по 10 грн за годину? Чому не забезпечити переваги для членів профспілок через знижки (нехай мінімальні) в готелі, профзадовниці, профспілковій їдальні тощо? Не треба бути гарним менеджером, аби розуміти, що така мотивація профчленства завжди працюватиме!

Я сказав би, що стратегічно важливо досягти єдності дій усіх профспілкових організацій та ланок. Для цього необхідна беззаперечна підтримка кожного члена профспілки. Сьогодні ми, Профспілка працівників держустанов Києва, можемо впевнено казати, що маємо таку єдність думок і дій! Останній приклад — катастрофічна ситуація з трудовим колективом Українського дому наприкінці 2013 — початку 2014 років, коли люди кілька місяців не могли працювати й отримувати зарплату. Президія міського звернулася до всіх членських організацій, і більшість профорганізацій оперативно відгукнулися, зробили внески на рахунок профкому Українського дому й допомогли працівникам підприємства пережити час простою, прогодувати сім'ї. Нині Профспілка працівників державних установ Києва так само дружно, солідарно допомагає тим, хто постраждав унаслідок воєнних дій на сході країни.

Насамкінець зазначу: ми, звісно, не є стороною, що протидіє зусиллям керівництва держави. Маємо бути партнерами в проведенні необхідних перетворень та, водночас — надійним захисником величезної сили, якою є трудові колективи.

Ми і партнери держави, і захисники прав трудової людини

Вже можна собі уявити складність нашої роботи: необхідно володіти колосальною юридичною базою, аби професійно проводити діалог із соціалпартнерами на різних рівнях у різних сферах. А до всього ще міський комітет здійснює повне фінансове супроводження діяльності значної кількості організацій.

Зрозуміло, що від працівників апарату міського профспілки вимагається високий професіоналізм, а від профактивістів та голів профкомів — глибокі знання. Можемо похвалитися тим, що наші голови профкомів — найповажніші працівники, здібнішого керівники структурних підрозділів міністерств та відомств, авторитетні не лише в колективах, а й у керівництві установ. Це відчутно полегшує проведення соціального діалогу.

Столична профспілка працівників держустанов надає величезного значення профспілковому навчанню — невід'ємній частині організаційного зміцнення, а отже, й забезпечення соціально-економічного захисту працівників. На нашій базі проводяться змістовні навчальні семінари для голів профкомів та профактивістів, організуємо круглі столи за різними напрямками діяльності. Адже добре навчені, грамотні профспілкові працівники здатні на високому рівні здійснювати представництво та захист законних прав трудівників. Ми також активно формуємо кадровий резерв профспілки: члени профкомів навчаються разом з головами профорганізацій. Завжди приємно бачити в профспілкових лавах молодь, особливо серед членів профкомів. Хочу зазначити, що в нас рік зростає чисельність молодих профактивістів, а отже, щоденна робота з мотивації профчленства, підвищення авторитету профспілки приносити відчутні плоди. Водночас багато важить досвід наших ветеранів, а це, зокрема, Василь Іванович Стадник, Людмила Миколаївна Борисюк, Віра

роботодавцями. Перших масштабних успіхів було досягнуто з укладенням колективного договору в КМДА: документ включав додаткові відпустки, доплати, компенсації й інші форми матеріального та морального стимулювання держслужбовців, що на той час було рідкісним явищем. Сьогодні колективні договори укладені навіть у таких великих організаціях, як Державна прикордонна служба, Служба безпеки, Верховна Рада України та ін. Причому ці документи, крім основних зобов'язань, прав та обов'язків сторін, передбачають і відрахування на розвиток профспілкових організацій, у тому числі на культурно-масову, фізкультурну й оздоровчу діяльність. Маємо випадки таких відрахувань у 1-2%, часом навіть до 5%.

З іншого боку, частина роботодавців досі вважають, що колективна угода — це додаткова відповідальність, а тому опираються на укладення колективних договорів. Траплялися випадки скасування роботодавцем в односторонньому випадку виплат, передбачених колективним договором. У такому разі профспілка перевіряє факти й відновлює порушені права працівників.

Особливий наш успіх полягає в тому, що в переважній більшості колективних договорів закріплено вищі соціальні гарантії, ніж ті, що визначені трудовим законодавством. Торік колективні договори Державного комітету архівів України, Служби безпеки України, Управління Державної служби охорони при ГУ МВС України в м. Києві, а цьогоріч — колективні договори Київського пансіонату ветеранів праці та Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв поїли на конкурсах перші місця в своїх категоріях на галузевому рівні. Колективний договір Державного підприємства «Готельний комплекс «Київ» здобув упевнену перемогу на Всеукраїнському конкурсі на кращий колективний договір, проведеному ФПУ, а тим часом

участь у ньому взяли майже 114 тис. колективів!

Ми уклали партнерські договори з низкою органів державної влади та місцевого самоврядування столиці, при цьому профспілка взяла на себе додаткові зобов'язання щодо сприяння роботодавцям у вирішенні соціально-побутових питань трудових колективів. Принагідно зазначу, що чимало голів профкомів та профспілкових активістів обрано до складу громадських рад як у Києві, так і центральних органах влади. Вони активно здійснюють свої повноваження, заслужили довіру й повагу керівників установ і, що найголовніше, громадськості.

— Знаю, що маєте й широкі зарубіжні контакти...

— Так. Київський міський профспілка укладає угоди про співробітництво також і з органами державної влади та самоврядування інших країн. Приміром, за сприяння Академії муніципального управління та співдиректора Україно-Польського інституту управління, голови профкому АМУ Оксани Євськової цьогоріч підписано Лист про наміри щодо налагодження партнерського співробітництва між нами й дільницею Середмістя (центрального району) м. Варшави. Розвиваємо зв'язки з багатьма зарубіжними профцентрами; регулярно обмінюємося досвідом профспілкової роботи з Мінською та Московською міськими організаціями профспілки працівників державних та інших установ. Завдяки тісній співпраці ЦК Профспілки працівників державних установ України із зарубіжними колегами та за його сприяння ми провели робочі зустрічі з керівниками й активістами профспілок Азербайджану, Ізраїлю, Молдови, Румунії, Туреччини, на запрошення нашого ЦК беремо участь у робочих зустрічах та семінарах з Профспілкою держслужбовців Швеції.

Усе перелічне допомагає нам вивчати, а часом і наслідувати досвід за-

**Raïsa
Чирва**

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Особливим потребам – особливу увагу

Щороку на початку грудня у Міжнародний день інвалідів ми разом з усією світовою спільнотою ще раз переосмислюємо все, що зроблено на підтримку людей з особливими потребами, консолідуємо наші зусилля для їх гармонійної інтеграції у сучасне суспільство. Інвалідність – явище соціальне, і уникнути його не може жодна держава. Відповідно до рівня свого розвитку, пріоритетів і можливостей кожна цивілізована країна формує власну соціальну та економічну політику щодо осіб з фізичними чи розумовими вадами.

Що і як Україна здійснює для соціального захисту людей з особливими потребами – на шпальтах нашого видання.

КРОК ДО ВЛАСНОЇ ЦИВІЛІЗОВАНОСТІ

Інваліди – не просто категорія людей. Це окремі життя. Окремі трагедії. Окремі людські сподівання, що все буде добре. І байдуже, чи стали вони інвалідами від народження, в дитинстві або дорослому житті. Причини каліцтва різні, і від втрати здоров'я, на жаль, не застрахований ніхто. Хвороби, травми, нещасні випадки, поранення в зоні АТО, а в кінцевому підсумку – інвалід, який потребує медичної, соціальної, психологічної підтримки. Не співчуття, а саме підтримки. Бо у більшості це люди незламної сили й духу. Вони лише прагнуть, щоб суспільство почуло їх. Аби зреагувало на їхні проблеми, допомогло стати рівними з іншими громадянами країни. Щоб подальше життя в суспільстві не нагадувало ізоляцію, не залишало людину наодинці зі своєю бідною.

Жаліти людину в інвалідному візку значно легше й простіше, ніж перейти

ся її проблемами. Однак це єдиний шлях до подолання головного бар'єра, який існує між суспільством загалом і людьми з особливими потребами. Ставлення до людей з обмеженими можливостями – проблема не тільки медична чи соціальна, а й етична та економічна. Жодні закони самі по собі не полегшать долю інвалідів, якщо суспільство залишить їх наодинці зі своїми проблемами. Член Національної асамблеї інвалідів Володимир Азін вважає, що інвалідність – це не хвороба, а відмінність, як колір шкіри чи коли людина народжується шульгою. «Що більше ми наголошуватимемо, що людина з тими чи іншими вадами відрізняється від інших, то відчутнішою моральною шкодою вона зазнає, – вважає пан Азін. – Створімо рівні умови для всіх, інвалідів у тому числі, як це прийнято в усьому цивілізованому світі. Ми в змозі компенсувати незручності, спричинені станом здоров'я. Треба лише захотіти».

Наразі в Україні, напевно, як і в усьому світі, основними на шляху до створення для людей з інвалідністю необхідних та належних умов життєдіяльності є ментальні та інформаційні бар'єри, а також перешкоди при доступі таких осіб до фізичного оточення, транспорту, освіти, праці, відпочинку, культури, спорту, інформації, туризму тощо. Самотужки Україна долатиме цей шлях дуже довго. Тож не варто нехтувати європейським та світовим досвідом, а тісніше співпрацювати з державними структурами європейських країн, аби якомога швидше створити й упровадити власну модель допомоги інвалідам.

«Люди з інвалідністю мають стати центром уваги до подолання для держави. Інвалідність – це не проблема людини, це проблема влади та її інституцій. Нова українська влада має якнайшвидше вивчити європейський досвід і шукати шляхи реалізації цього досвіду в реалії формування державної політики щодо людей з інвалідністю», – впевнений шойно призначений Уповноважений Президента України з прав інвалідів Валерій Сушкевич.

СВІТ БЕЗ БАР'ЄРІВ

Експерти називають рішення про запровадження в Україні інституту Уповноваженого Президента з прав людей з інвалідністю виявленням європейського підходу до людей з особливими потребами.

На Уповноваженого покладається здійснення конституційних повноважень для забезпечення дотримання прав і законних інтересів людей з інвалідністю. Зокрема, Уповноважений опікуватиметься питаннями забезпечення належних умов для реалізації громадянських, соціальних, економічних та культурних прав і законних інтересів людей з інвалідністю. З урахуванням досвіду багатьох європейських і світових держав.

Країни, рівня яких ми прагнемо досягти, вже давно дотримуються принципу, що інвалід – частина суспільства, рівний, «один з». Відтак першочерговим завданням, яке ставить перед собою суспільство таких розвинених країн, як Німеччина, Ізраїль та США, – є побудова

Щороку з державного бюджету витрачається близько 1 млрд грн на трудову та професійну реабілітацію людей з інвалідністю.

Кожен 18-й українець живе з інвалідністю. Загальна кількість людей з особливими потребами сягає 2,8 млн, або 6,1% населення країни.

Понад один мільярд людей у світі мають ту чи іншу форму інвалідності. 80% із них – особи працездатного віку. 80% інвалідів мешкають у країнах, що розвиваються

безбар'єрного світу, в якому людина з інвалідністю матиме ті ж стартові умови, що й решта громадян.

А що у нас? Які шанси має український інвалід на гідне життя? Чи є він повноцінним членом суспільства? Що маємо робити ми, аби пристосувати наш світ для українців з обмеженими можливостями? І чи готові українці змінювати своє життя так, щоб створити комфортні умови для інвалідів, яких з кожним днем стає дедалі більше?

Можна перелічити чимало проблем із цього приводу, але найстрашніша проблема – це ставлення навколишнього світу до людини з особливими потребами. Як правило, надзвичайно малий відсоток суспільства по-справжньому замислюється над їхнім життям, не кажучи вже про допомогу цим людям. Проте для виживання вони не потребують чогось особливого чи надзвичайного. Лиш елементарного – можливість жити, жити серед людей, бути в суспільстві та почуватися людьми. Такими, як і всі інші, здорові й успішні.

Інвалідам належить забезпечити реальну, а не примарну можливість асимілюватися в сучасному світі і жити повноцінним життям. Це головна теза Конвенції про права інвалідів, схвалена ще 2006 року. Проте твердим і незаперечним правилом для України вона так і не стала. Лишилась, по суті, порожньою декларацією, бо попереднім урядам зазвичай бракувало ресурсів, щоб турбуватися про людей з фізичними чи розумовими вадами. Зобов'язання перед світом так і залишились обіцянками.

Хоч би які закони для захисту інвалідів не ухвалювала Україна, та реальна допомога вони повною мірою не відчували. Приміром, закон «Про зайнятість населення» передбачав забезпечити роботою кожного другого інваліда працездатного віку. Можна було б порадити за тих, хто відчуває в собі сили й бажання працювати, а не жити на саму пенсію з інвалідності. Однак майже для 70% інвалідів таке превалаштування стало черговою «паперовою липою». Або звітом

роботодавців, які дотримались усіх норм законодавства.

«Суспільство зміниться тоді, – пояснює інвалід з дитинства Світлана Біденко, – коли українці свідомо не захочуть поділу країни на людей з обмеженими можливостями і тих, хто воліє не помічати обмежень, поки вони не торкнуться його особисто».

ІНВАЛІДИ ОСТАННЬОЇ ВІЙНИ

Основною проблемою, що непокоїть сьогодні українське суспільство, є доля солдат, що повертаються із зони АТО з важкими пораненнями. Дедалі більше бійців та добровольців стають інвалідами. Це спричиняє неабияку тривогу в суспільстві і ставить його перед складними викликами. Яке життя чекає на цих людей і чи зможуть вони адаптуватися? Чи здатна держава підтримати матеріально й морально своїх захисників?

У тому й полягає проблема, що не на всі запитання можна відповісти ствердно.

За останні півроку внаслідок бойових дій на сході України кількість людей із травмами різного ступеня важкості різко зросла, і цей процес набирає обертів. Зазвичай, щоб отримати лікування, їхнім випадкам доводиться шукати купу довідок про сам факт поранення у зоні АТО. А щоб отримати статус інваліда – цілу низку паперів за місцем проживання. Ця процедура і в мирний час займала доволі багато часу, іноді – до півроку, а допомога воїнам потрібна сьогодні і зараз.

Отримати статус інваліда нинішньої війни – неабияка проблема, переконані експерти. Адже ті, хто захищає Україну на Донбасі, умовно поділені на дві категорії: бійці Збройних Сил України та добровольці. На бійців першої категорії поширюється допомога держави, на іншу – ні. Парадокс? Авжеж. Та ще більший парадокс полягає в тому, що у більшості випадків медиків змушують замовчувати справжню причину інвалідності. От і виходить, що людині розстрошили кістки не під час артилерійського обстрілу, а в ДТП чи при падінні з висоти.

Юрист Мирослава Дмитришин такими випадками обурюється. «Це аморально, абсолютно не по-людськи до тих, хто захищає нашу державу», – говорить пані Мирослава і радить військовослужбовцям чи їхнім рідним звертати увагу на медичні висновки. І вчасно виправляти «помилку» лікарів, аби спростити процедуру отримання статусу учасника бойових дій.

Непоодинокі випадки, коли навіть у госпіталах, тоді й казати про звичайні районні лікарні, відмовляються реєструвати поранення через те, що немає довідки про сам факт поранення. От і виходить, що навіть коли все тіло понівечене осколками, а довідки бракує, бійцю чи добровольцю можуть діагностувати «самостріл».

Речник Інформаційного центру РНБО Андрій Лисенко не заперечує, що «іноді військові шпиталі не прописують причини поранення або загибелі бійців, що унеможливило отримання відповідних компенсацій у майбутньому». Відтак радить родичам ретельно перевіряти всю інформацію.

Тим часом експерти б'ють на сполох щодо «закритості» інформації. Через це більшість бійців у зоні АТО не знають своїх гарантій і пільг. Вони не замислюються над своїм майбутнім. Буде воно звичним, як і раніше, чи, на превеликий жаль, в інвалідному візку? І яким боком повернеться до них держава, інтереси якої бійці й добровольці захищають на сході?

НА ЗАХИСТІ ПРАВ ІНВАЛІДІВ – КОНВЕНЦІЯ ООН

Наприкінці 1992 року Генеральна Асамблея ООН проголосила 3 грудня Міжнародним днем інвалідів. Комісія з прав людини ухвалила резолюцію, яка визначила цей день днем рівних прав та можливостей інвалідів. А 13 грудня 2006 року було ухвалено Конвенцію «Про права інвалідів», яка також у грудні, але вже 2009-го, була ратифікована Верховною Радою України. В

березні 2010-го документ набув чинності на теренах нашої країни. Конвенція стала першим юридично обов'язковим документом для всебічного захисту прав осіб з інвалідністю. У документі йдеться про те, що такі люди рівні перед законом, мають право на життя, свободу й безпеку особи, свободу від тортур, експлуатації, насильства і наруги, право на фізичну та психічну недоторканність, свободу пересування і

громадянство, право на життя в громаді, свободу висловлювання думок і переконань, повагу до приватного життя, повагу до дому і сім'ї, право на освіту й охорону здоров'я, право на працю та достатній життєвий рівень, право на участь у політичному, суспільному та культурному житті тощо. Підписання Конвенції – надзвичайна відповідальність для держави, і не тільки перед нашим суспільством, а й перед міжнародною спільнотою.

Чим відрізняється Конвенція «Про права інвалідів» від інших документів ООН? Найперше – глибиною аналізу проблем інвалідів, бо торкається практично всіх її аспектів. По-друге, Конвенція ООН «Про права інвалідів» – це обов'язковий документ для виконання держав-учасниць Конвенції. Україна – як держава-учасниця – має подавати до Комітету ООН все-

охоплюючий звіт про заходи, що їх вживає для реалізації зобов'язань за цією Конвенцією, упродовж двох років після її ратифікації. На думку фахівців, Україні поки що немає чого доповідати експертам Комітету ООН. Хоча Конвенція і діє на території України, її потенціал використовується вкрай слабо. Тішить надія, що нова влада до проблеми захисту прав інвалідів поставиться з усією відповідальністю.

ІСПАНІЯ | КОНФЕРЕНЦІЯ

Об'єднані європейським поліцейським братством

Європейська поліцейська спілка підтримала звернення Профспілки міліції України щодо реабілітації в країнах Євросоюзу правоохоронців, які постраждали під час несення служби в зоні АТО, та членів сімей загиблих

Українська делегація Профспілки атестованих працівників органів внутрішніх справ України (ПАП ОВС України) на чолі з її головою Анатолієм Онищуком взяла участь у третій конференції Європейської поліцейської спілки (EPU) з безпеки та здоров'я, що відбулась 26 листопада в м. Мадриді (Іспанія) за ініціативи Поліцейської профспілки Іспанії (CEP) та Нідерландів (ACP). Основною темою обговорення стали проблеми наслідків психотравмуючих стресів (ПТСР), що виникають у правоохоронців під час виконання службових обов'язків.

Зліва направо: голова Профспілки атестованих працівників органів внутрішніх справ України Анатолій Онищук, генеральний секретар CEP (Іспанія) Антоніо Лабрадо Манзано, президент ACP та EPU (Нідерланди) Герріт ван де Камп

Алла БАГІРОВА

радник голови ПАП ОВС України з питань інформаційної політики

Ця подія викликала жвавий інтерес лідерів поліцейських профспілок, національних лідерів, європейських парламентарів, медичних працівників з усієї Європи. Під час дискусій і виступів європейськими колегами були представлені найбільш дієві проекти з надання допомоги поліцейським з проявами ПТСР, що отримали схвальну оцінку і мають всі перспективи на запозичення ПАП ОВС України.

РОБОТА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО – ЦЕ СУЦІЛЬНИЙ СТРЕС

Артур ван дер Віліс, колишній поліцейський з 21-річним стажем роботи в правоохоронних органах Голландії, є розробником і модератором тренінгів з подолання наслідків психотравмуючих ситуацій. Під час свого виступу він розповів про діяльність створеного в Голландії спеціалізованого бюро «24/7», яке цілодобово консулює та допомагає працівникам поліції подолати депресивні або агресивні стани, надає поради їх колегам та членам родин. На сайті бюро можна знайти поради психолога, опис проявів психосоматичних станів, ознайомитися з історіями колег, зв'язатися із спеціалістом. Даний проєкт показав на практиці свою ефективність, зважаючи на відвідуваність сайту і частоту звернень до фахівців.

З корисним аналізом проблем і рекомендаціями виступила Анніка Сміт, представивши Датську національну програму підвищення професійної стійкості працівників поліції, що базується на поєднанні трьох начал: тіла, розуму, душі.

ГЕРОЇЗМ УКРАЇНЦІВ У БОРОТЬБІ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Після перегляду промоверсії документального фільму режисера Валерія

Хвилина мовчання в пам'ять про загиблих правоохоронців в Україні

Потапенка For our and your freedom, в якому йдеться про боротьбу українських правоохоронців в зоні АТО, учасники конференції вшанували загиблих героїв хвилиною мовчання. Одноставну підтримку та розуміння у них викликав виступ голови Профспілки української міліції Анатолія Онищука. Для багатьох європейських колег кадри з фільму і доповідь Анатолія Онищука про справедливую боротьбу українського народу за право жити в незалежній державі виявилися справжнім відкриттям. Адже одна справа – знати, що десь іде війна, і зовсім інша – побачити її на власні очі, почути про героїзм звичайних українців, у тому числі правоохоронців, що поклали своє життя заради майбутнього в неоголошеній війні. Також хвилиною мовчання учасники конференції вшанували пам'ять жертв малайзійського авіалайнера.

Анатолій Онищук звернувся до європейських колег не тільки із своєрідним звітом про діяльність профспілки в умовах військового протистояння, зокрема надання матеріально-технічної та допомоги в проведенні фізичної і психологічної реабілітації поранених, створення комплексної програми для постраждалих і сімей загиблих, обстоювання соціальних гарантій учасників АТО на державному рівні, а й із словами вдячності. Завдяки латиським, молдовським та польським профспілкам з квітня цьо-

го року 36 правоохоронців пройшли курс відновного лікування в спеціалізованих закладах цих країн.

ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ

Іспанська, німецька, голландська делегації уже під час конференції запропонували перейти до вироблення плану дій на найближче майбутнє. Голова української делегації у своїй доповіді наголосив: «Сьогодні ми покладаємо велику надію на об'єднання зусиль європейської профспілкової спільноти в єдиному міжнародному благодійному фонді, що дозволить реалізувати розроблену Профспілкою української міліції програму суспільної адаптації і реабілітації правоохоронців, що зазнали фізичних і психологічних травм під час виконання своїх службових обов'язків в умовах військового протистояння в Україні». В контексті запропонованої спів-

реабілітація в європейських оздоровничих, соціальна адаптація, насамперед через здобуття якісної освіти;

– надання допомоги в протезуванні інвалідам АТО;

– обмін досвідом у сфері професійної перепідготовки й адаптації учасників АТО, які під час виконання службових обов'язків отримали непоправні ушкодження та інвалідність.

З боку профспілкової громади європейської поліції українська делегація отримала цілковиті розуміння та підтримку, що відображено в резолюції конференції. За підсумками обговорення було прийнято рішення щодо звернення лідерів Європейської поліцейської спілки до Європарламенту з приводу ситуації в Україні і підтримки українського народу в його боротьбі. Крім того, учасники зустрічі розробили рекомендації щодо лікування, методів адаптації, профілактики посттравматичних станів поліції європейських країн.

«Головна мета нашої поїздки досягнута: нас почули європейські колеги і висловили готовність поділитися досвідом та створити спеціальний фонд допомоги українським правоохоронцям».

Анатолій ОНИЩУК, голова ПАП ОВС України

праці були виокремлені чотири основних напрями:

– медико-психологічна та соціальна реабілітація поліцейських, які дістали поранення, інвалідність, пережили психологічний стрес при виконанні службових обов'язків у зоні бойових дій, а також осіб, які зазнали розладів здоров'я внаслідок загибелі на війні рідних і близьких;

– піклування про дітей-сиріт, батьки яких загинули в зоні збройного конфлікту; лікування та медико-психологічна

Підбиваючи підсумки конференції в Мадриді, Анатолій Онищук зазначив: «Головна мета нашої поїздки досягнута: нас почули європейські колеги і висловили готовність поділитися досвідом та створити спеціальний фонд допомоги українським правоохоронцям. Водночас наше завдання – сконцентрувати весь потенціал профспілки, аби кожен, хто потребує захисту та допомоги, міг нею скористатися. Ми дуже вдячні нашим колегам за їхню небайдужість та турботу».

ПЛЕНУМ

БЛИЖЧЕ ДО ЛЮДЕЙ, ЩОБ ДІЯТИ РАЗОМ

2 грудня відбувся черговий пленум Центрального комітету Профспілки працівників будівництва та промисловості будівельних матеріалів України, на якому розглянуто низку актуальних питань. У пленарному засіданні взяли участь Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий, керівники членських організацій профспілки.

з відповідними державними органами, установами й організаціями, що відповідальні за сприяння зайнятості спільчан, надання соціалістичних та державних допомог, відновлення виробництва підприємств галузі, відбудову інфраструктури регіону та житла. Обговорюючи дії профспілки із захисту прав та інтересів спільчан в умовах погіршення соціально-економічної ситуації, промовці наголошували на тому, що реальна державна соціальна політика далека від конституційних норм – в її основу замість суспільно прийнятних державних соціальних стандартів гідного життя і гідної праці покладено ідею соціальних мінімумів виживання: мінімальна зарплата, мінімальна пенсія, прожитковий мінімум, рівень забезпечення соціальних стандартів. Скорочуються бюджетні фонди соціального страхування. У 2015 році зменшиться фінансування дефіциту бюджету, Пенсійного фонду України на 2 млрд грн, що будуть субсидовані за рахунок Фонду соцстраху. Ліквідується часткове фінансування санаторіїв-профілакторіїв, дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

що до розгортання боротьби за збереження рівня життя і захисту спільчан в умовах кризи і долучитись до виконання тактичного плану заходів профспілок з упередження негативних наслідків та запровадження компенсаційних механізмів.

Під час свого виступу Голова ФПУ Григорій Осовий поінформував учасників засідання про дії Федерації профспілок України щодо розвитку соціального діалогу в сфері забезпечення соціального страхування людини праці. «Коли ми виходили на акцію протесту перед будівлею Уряду 15 жовтня, серед головних вимог була вимога зупинити нищення системи соціального страхування. Так, Уряд має своє бачення реформування цієї системи. Але профспілкам ця реформа не подобається», – наголосив він. На думку Голови ФПУ, в авторів так званого реформування системи державного соцстрахування є два задуми: вдарити по профспілках та по їхньому санаторно-курортному комплексу, намагаючись знищити профспілкову матеріальну базу.

Профспілки вбачають ще одну загрозу для системи соцстрахування в тому, що контроль над діяльністю фондів хо-

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

чуть передати не профспілкам, а громадськості. На думку Григорія Осового, це може бути намаганням витіснити профспілки із системи соцстраху. «Ми переконані, що тільки шляхом соціального діалогу, публічної дискусії ми зможемо не допустити псевдореформаторських ініціатив, що загрожують втратою позитивних надбань у сфері соціального захисту трудящих та призведуть до посилення соціальної напруги, зневіри громадян у справедливості і спроможності держави стати дійсно соціальною», – зазначив він.

Також учасники пленуму обговорили питання «Про статутні повноваження Кримської та Севастопольської міської організації профспілок», «Про проект Трудового кодексу», «Про проект Генеральної угоди» і визначили дату проведення VII з'їзду Профспілки працівників будівництва та промисловості будівельних матеріалів України. Із зазначених питань було прийнято відповідні постанови.

Тетяна РУБАН
«ПВ»

Одним з головних питань обговорення порядку денного була проблемна ситуація щодо діяльності первинних профорганізацій Донецької та Луганської областей. У виступах голови Профспілки працівників будівництва та промисловості будівельних матеріалів України Василя Андреева й інших учасників засідання наголошувалося, що ситуація в Донецькій та Луганській областях не лише становить загрозу для життя громадян України, а й є причиною різкого погіршення соціально-економічного становища трудящих, вибухового

зростання безробіття, заборгованості із зарплати, повної невлаштованості тимчасово переміщених осіб, у тому числі членів профспілки. Більшість керівників первинних профорганізацій регіону повідомили про скорочення робочих місць на підприємствах галузі, значна частина яких повністю зупинилася. Проблеми в банківській системі, переміщення підприємств, установ і організацій через ведення бойових дій та за рішенням державних органів, переїзд спільчан у безпечні регіони призвели до зупинення діяльності Донецької та Луганської обласних організацій профспілки та первинних профорганізацій. Учасники пленуму доручили ЦК профспілки забезпечити зв'язок і роботу профорганізацій

УВАГА! Підтримуйте профспілкові видання! Дайте шанс достовірній інформації дістатися до людей!

АНОНС **ГОТУЄТЬСЯ ДО ДРУКУ**
«БІБЛІОТЕЧКА ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» № 11–12/2014 «МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВКЛЮЧЕННЯ ДО ГАЛУЗЕВИХ, ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УГОД ТА КОЛЕКТИВНИХ ДОГОВОРІВ ПОЛОЖЕНЬ КОНВЕНЦІЙ МОП, РАТИФІКОВАНИХ УКРАЇНОЮ, У СФЕРІ БЕЗПЕКИ І ГІГІЄНИ ПРАЦІ»

Сучасний стан безпеки праці й охорони здоров'я трудящих визнано критичним усіма органами державного управління, незалежними вітчизняними та іноземними експертами, спеціалістами ФПУ.

З метою надання практичної допомоги членським організаціям у вирішенні питань ефективного захисту трудящих у сфері безпеки і гігієни праці, сприяння впровадженню стандартів гідної праці департамент охорони праці ФПУ розробляє Рекомендації щодо включення до галузевих, територіальних угод та колективних договорів положень відповідних Конвенцій МОП, ратифікованих Україною, а також здійснення громадського контролю профспілок за їх виконанням.

Відповідний проект буде розміщено для обговорення в черговому випуску журналу «Бібліотечка голови профспілкового комітету» та на веб-порталі ФПУ. Запрошуємо всіх бажаючих долучитися до його опрацювання.

НЕ ЗВОЛКАЙТЕ **ЗАЛИШИВСЯ ТИЖДЕНЬ!**
ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЦЕНТРАЛЬНІ ПРОФСПІЛКОВІ ВИДАННЯ НА 2015 РІК

Вартість передплати на рік становить:
22152 ГАЗЕТА «ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ» – 156 грн;
22909 ЖУРНАЛ «БІБЛІОТЕЧКА ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» – 68,04 грн.

Видання широко висвітлюють діяльність Федерації профспілок України, галузевих і регіональних профспілок із захисту прав та інтересів трудящих. На шпальтах видань завжди – журналістські розслідування, дискусії, аналітика, соціальний захист, юридичні консультації, міжнародні новини, культура і спорт.

Передплатити видання можна в будь-якому поштово-відділенні України за «Каталогом видань України» або користавшись послугою «Передплата ON-LINE» на корпоративному сайті ДП «Преса» www.presa.ua.

ВАЖЛИВО **ЗАМОВЛЯЙТЕ** «БІБЛІОТЕЧКУ ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ»
№ 9–10/2014 «ЗВІТИ І ВИБОРИ В ОРГАНІЗАЦІЯХ ПРОФСПІЛОК»

У профспілкових організаціях розгорнуто активну роботу з підготовки та проведення звітів і виборів профспілкових органів. Тож фахівцями ФПУ з питань розвитку профспілкового руху підготовлено методичні матеріали щодо проведення звітів і виборів, що надруковані у вересні – жовтні 2014 року. Сподіваємося, що ці матеріали будуть корисними для керівників профорганів, профспілкових працівників і активістів, які братимуть участь у підготовці та проведенні звітів і виборів у профспілкових організаціях.

ПОСЛУГИ **ПІДПРИЄМСТВО «ПРОФІНФОРМ» ФПУ НАДАЄ ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ**

ВИГОТОВЛЕННЯ:

- брошур;
- буклетів;
- методичок;
- листівок;
- календарів;
- папок;
- книг;
- фотографій

Додатковий наклад «Бібліотечки» можна замовити за адресою: 01042, м. Київ, бульв. Дружби народів, 5, Підприємство «Профінформ» ФПУ або за тел.: (044) 528-70-49; e-mail: profvisti@ukr.net. Мінімальна кількість замовлень – 10 примірників. Вартість одного примірника самовивозом – 13 грн, з пересилкою – 14,60 грн.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМНИХ ОГолошень:

- у друкованих виданнях («Профспілкові вісті», «Бібліотечка голови профспілкового комітету»);
- на нашому сайті www.psv.org.ua.

ТЕЛ. ДЛЯ ДОВІДОК: (044) 528-70-49

ЗАЙНЯТІСТЬ БЕЗРОБІТНИХ

ГРОМАДСЬКІ РОБОТИ:
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ

? На якій підставі відбувається укладення Державною службою зайнятості договорів про організацію та проведення оплачуваних громадських робіт із роботодавцями? Який документ цей порядок регулює?

Постановою Кабінету Міністрів України № 175 від 20.03.2013 затверджено Порядок організації громадських та інших робіт тимчасового характеру. Організація та проведення громадських робіт здійснюються на підставі договору про організацію громадських робіт та фінансування їх організації, який укладається між Державною службою зайнятості (ДСЗ) і роботодавцем відповідно до рішення місцевого органу влади на строк у межах відповідного бюджетного періоду. У разі якщо роботодавцем є місцевий орган влади, зазначений договір укладається між місцевим органом влади та територіальним органом Державної служби зайнятості.

У договорі про організацію громадських робіт і фінансування їх організації обов'язково зазначаються права та обов'язки сторін, відповідальність сторін, порядок фінансування організації громадських робіт, порядок внесення змін та умов розірвання, припинення договору. У договорі про організацію громадських робіт і фінансування їх організації, до яких залучаються зареєстровані безробітні та (або) працівники, які втратили частину заробітної плати, обов'язково визначаються, зокрема, право територіального органу проводити перевірку цільового використання коштів, що спрямовуються на фінансування організації таких громадських робіт, та обов'язок роботодавця надавати під час такої перевірки необхідні документи та пояснення, а у разі виявлення факту нецільового використання коштів – повернути суму, використану не за призначенням, з урахуванням індексації на рівень інфляції. Невід'ємною частиною договору про організацію громадських робіт та фінансування їх організації є кошторис витрат

із фінансування організації громадських робіт – фінансовий план використання коштів на організацію громадських робіт із визначенням обсягу та напрямів їх використання.

Примірною формою договору про організацію громадських робіт і фінансування їх організації затверджується Міністерством соціальної політики. Фінансування організації громадських робіт здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, роботодавців та інших не заборонених законодавством джерел шляхом їх спрямування на: – оплату основної та додаткової заробітної плати осіб, визначеної відповідно до частин першої та другої статті 2 Закону України «Про оплату праці»; – сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, зокрема у період тимчасової непрацездатності в межах дії строкового трудового договору; – оплату перших п'яти днів тимчасової непрацездатності в межах дії строкового трудового договору; – оплату проїзду в межах регіону до місця виконання робіт та у зворот-

Фінансування організації громадських робіт, до яких залучаються зареєстровані безробітні та (або) працівники, які втратили частину заробітної плати, здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів та коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття рівними частинами пропорційно сумі витрат на їх організацію. Фінансування організації інших робіт тимчасового характеру здійснюється за рахунок коштів роботодавців та інших джерел, не заборонених законодавством.

Фінансування їх організації роботодавець надає територіальному органу ДСЗ довідку про виконання громадських робіт особами, направленими територіальним органом ДСЗ, за формою, затвердженою Мінсоцполітики. Зареєстрований безробітний зобов'язаний відвідати територіальний орган протягом 14 робочих днів після закінчення строкового трудового договору. У разі невідвідування зареєстрованим безробітним територіального органу в установленний строк реєстрація безробітного припиняється. Період участі зареєстрованих безробітних у гро-

Організація та проведення громадських робіт здійснюються на підставі договору про організацію громадських робіт і фінансування їх організації, який укладається між Державною службою зайнятості та роботодавцем відповідно до рішення місцевого органу влади.

ному напрямку осіб, які беруть участь у громадських роботах; – оплату медичного та наркологічного огляду (у разі потреби); – придбання малоцінних необоротних матеріальних активів, господарських матеріалів, малоцінних та швидкозношувальних предметів, їх ремонт та обслуговування. Витрати з оплати праці та нарахування єдиного внеску сумарно мають становити не менш як 80 відсотків загальної суми, зазначеної у кошторисі витрат із фінансування організації громадських робіт.

Перерви в громадських або інших роботах тимчасового характеру тривалістю не більш як 8 годин на місяць, що надаються з урахуванням часу на проїзд зареєстрованим безробітним для відвідування територіальних органів ДСЗ із метою пошуку роботи, а у разі наявності пропозицій щодо підходящої роботи – для відвідування роботодавців, підлягають оплаті за рахунок коштів, передбачених для фінансування організації таких робіт. У строки, визначені в договорі про організацію громадських робіт і фі-

мандських роботах зараховується до страхового стажу в разі наступної їх реєстрації або перереєстрації. Відповідальність за цільове використання коштів, що спрямовуються на фінансування організації громадських робіт, покладається на сторони договору про організацію громадських робіт та фінансування їх організації. Відповідальність за відповідність громадських робіт інтересам територіальної громади та належність їх до суспільно корисних робіт покладається на місцеві органи влади.

ЗА МІЖНАРОДНИМИ НОРМАМИ

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБЕН АПОСТИЛЬ?

? У деяких випадках під час виїзду за кордон необхідне проставлення на документах апостилю. Що це таке?

Апостиль – це спеціальний знак, який проставляється на некомерційних документах різних організацій та установ країни, що є учасниками Гаазької конвенції. Апостиль проставляється для того, щоб підтвердити підписи та компетенції осіб, що підписали документ, а також для засвідчення дійсності штампа чи печатки, які скріплюють поданий документ. Суть проставлення апостилю полягає у тому, що після нього не потрібна додаткова легалізація чи завірення документа – він приймається безперешкодно в будь-якій установі країн-учасниць Конвенції. Дія цієї Конвенції поширюється на:

- свідоцтва про реєстрацію актів цивільного стану;
- документи про освіту;
- довідки;
- свідоцтва про знаходження в живих;
- довіреності;
- судові рішення та матеріали судових справ.

Вимоги Гаазької Конвенції не поширюються на документи, видані консульськими чи дипломатичними агентствами, адміністративні документи, що мають безпосереднє відношення до комерційної або митної діяльності. Водночас проставлення апостилю необхідне на статутних документах і статутах, патентній та іншій документації, яка виходить від органу влади чи управління (приміром, ліцензії та свідоцтва про реєстрацію). На будь-яких статутних документах та змінах/доповненнях до них потрібні печатка і відмітка реєстраційної адміністрації/податкового органу. Також обов'язково наявність підпису посадової особи адміністрації чи органу. Апостиль проставляється в документі на вільному від тексту місці. Він також може розташовуватися на зворотній стороні документа, що завіряється, або на окремому листку, що обов'язково підшивається до документа. Особа, що проставляє апостиль, має завірити кількість підшитих листів своїм підписом і печаткою.

Апостиль проставляється, як правило, на оригіналах документів, але в окремих випадках – й на копіях документів, що нотаріально завірені.

В Україні повноваження на проставлення апостилю надано Міністерству закордонних справ, Міністерству юстиції, Міністерству освіти та науки.

Медичні довідки, що видаються спеціально для виїзду за кордон, мають оформлятися за місцем проживання особи, яка виїждить за кордон. Видуються довідки за формами 079 або 082. На довідці обов'язково має стояти печатка поліклініки, на якій має бути ідентифікаційний код медзакладу. Довідка скріплюється печатками обласного та міського управління МОЗ, після чого ставиться печатка МОЗ і останнім – апостиль.

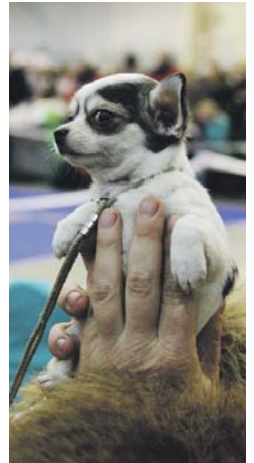
Суть проставлення апостилю полягає у тому, що після нього не потрібна додаткова легалізація чи завірення документа – він приймається безперешкодно в будь-якій установі країн-учасниць Гаазької Конвенції.

Хоч лінійкою вимірюй

Ми хочемо смаченького

Не хвилюйтеся, я ще підросту!

Кудлаті друзі

Кирило ЛАТИШЕВ, «ПВ»
Фото автора

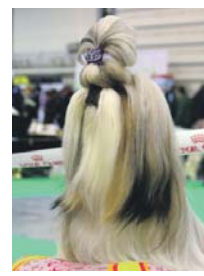
У Києві 6–7 грудня пройшла міжнародна виставка собак усіх порід «Київська Русь», «Кришталевий кубок України» та Парад чемпіонів–2014. Організувала якраве дійство Кінологічна спілка України. Тож усі, кого здолала зимова меланхолія, могли підняти настрій та потішити себе спогляданням чотирілапих братів наших менших. Дивлячись на зовсім різних зовні та за характером тварин, неможливо залишитися байдужим, адже вони такі милі й симпатичні. А їхні господарі піклуються про своїх улюбленців з неабияким натхненням та любов'ю. Подібні виставки завжди викликають щирі позитивні емоції, яких так бракує останнім часом у нашому житті, і дарують незабутні враження.

Друже, щось ти якийсь блідий...

Біг з перешкодами

Де ж тут ніс та очі?

Любов на все життя

І довго ви мене ще стригти будете?

ЦІ ПРИВАБЛИВІ «ЧОРНІ П'ЯТНИЦІ»

Спочатку трохи лякаєшся неприємного словосполучення – мабуть, за аналогією з «п'ятниця тринадцята». Потім розумієш, що йдеться всього-навсього про великий і велими здешевлений розпродаж промислових товарів: наші просто «позичили» заокеан-

ську назву. Ось і УНН (unn.com.ua) нагадали, що опівночі 28 листопада у США розпочалася така «чорна п'ятниця». Триває вона лише один день – першої п'ятниці після Дня Подяки, й традиційно з неї розпочинається період різдвяного розпродажу.

Впродовж доби можна придбати різноманітні товари широкого вжитку із фантастичними знижками. Зазвичай люди стають у черги задовго до відкриття магазинів, і, як з'ясувалося, в Америці найбільше запитують одяг та побутову й електронну техніку.

Отже, «чорна п'ятниця» – сучасно-американське явище, причому з майже п'ятдесятирічною історією. «Чор-

ною», нагадує джерело, її вперше назвали поліцейські Філадельфії 1966 року, коли вражено констатували: шалені «пробки», місто «стоїть», буквально всі головні вулиці заповнили машини й пішоходи. Щодо США, то це був блискучий маркетинговий хід, котрий автоматично переріс мало не в національне свято. Не дивно, що багатьом країнам, у

тому числі й нашій, подібна ідея здається з багатьох міркувань привабливою. Подібний захід зручно проводити напередодні свят – приміром, Нового року. До речі, після п'ятниці настає теж повсюдно визнаний так званий Кіберпонеділок – день роздільної торгівлі в Інтернеті, коли чимало ІТ-компаній пропонують товари із значними знижками.

ОЧЕВИДНЕ – НЕЙМОВІРНЕ

ЩО ПРИХОВУВАЛА КІСТОЧКА ОЛИВИ

Тетяна МОРГУН

спеціально для «ПВ»

Цю вражаючої краси та витонченості мініатюру зроблено з маленької кісточки плода оливи. А ще цікавіше, мабуть, те, що автор, китайський художник-різьбяр Чен Цучан, створив отакий неповторної краси твір ще 1737 року. Мініатюра, котра заввишки всього 16 міліметрів, а завдовжки – 34 міліметри, зберегла первісну форму кісточки, з якої зроблена, пише kulturologia.ru, а водночас майстер перетворив її на крихітний човен з вісьмома фігурами всередині. Якщо уважно придивитися, то бачиш, що кожен із восьми персонажів одягнений по-своєму й у кожного – своя унікальна постань. При цьому фігурки людей розташовані не лише по «бортах» човника, а й усередині. Вражають і мініатюрні дверцята, що їх можна прочинити й зачинити. А крім усього переліченого, цей мікровірив виконаний із непередавано охайно та переконливо виконаних «зовсім дрібні» деталі інтер'єру. Як пояснюють мистецтвознавці Музею Імператорського Палацу в Китаї, на таку унікальну працю Чен Цучана надихнув славетний вірш «Ода Червоній Скелі» поета Сі Ші: цей твір визнано зразковим текстом китайської літератури (там само). Зміст вірша такий: поет і його друзі насолоджуються прогулянкою на човні в місячну ніч. А для того, аби вшанувати джерело свого натхнення, художник-мініатюрист вигравірував цей вірш – повністю, тобто всі триста ієрогліфів! – на днищі човника.

Багато років тому українці захоплювалися роботами нашого земляка, мініатюриста Миколи Сядристого, які здебільшого можна було добре роздивитися хіба в мікроскоп. А про аналогічні вироби ще з XVIII століття, мабуть, ніхто й не знав! Нині мистецтво мікромініатюри, виявляється, має широку географію. Так, до прикладу, наша сучасниця, майстерка британська художниця Седі Кемпбел створює чарівливі й до найтонших нюансів правдоподібні фігурки тварин, пташок і комах, при цьому таких крихітних, що їх у деталях можна роздивитися лише через сильну лупу.

ПОСТАТІ | ЗІНАЇДА ТУЛУБ. ЖЕРТВА ЛЮДОЛОВІВ

ПРЕКРАСНА Й СУМНА ЗІРКА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тетяна МОРГУН

спеціально для «ПВ»

Як же то прикметно: назва найвідомішого твору видатної української письменниці й поетеси Зінаїди Тулуб «Людолови» – цілком проектується на її власну, драматичну й сповнену страждань долю.

Вона народилася 28 листопада 1890 року в Києві у надзвичайно інтелегентній та освіченій українській родині. Батько, Павло Олександрович Тулуб, був відомим поетом, перекладачем, юристом, журналістом та громадським діячем. певний час сім'я переїжджала, проте з 1904 року Зінаїда Тулуб знову в Києві, закінчила історико-філологічний факультет Вищих жіночих курсів, захистила дисертацію. У 20-ті роки працювала лектором у військових частинах, навіть очолювала лекторську секцію в одній із них, завідувала літчастиною Київського кінофотокомітету... При цьому її тонка й творча душа жила своїм життям – надпобутовим, натхненним, трохи сентиментальним. З-під пера Зінаїди лягали на папір чарівні поетичні рядки – талановиті й самостійні «діти» улюблених нею геніальних російських поетів. Склалася збірка «Стихи моей молодости». Зворушливо відверті й дуже сильні за почуттям, ці вірші – свідчення великого таланту й глибокої та складної натури, котра освоює цілу низку непростих філософій, що супроводжують людське життя. При цьому відчувається, що Зінаїда Тулуб, як і її великі попередники, розуміє, що до геніальності наближає витонченість, «впізнанність», доступність вірша, його здатність одразу й легко перелитися в серце чи-

тача. Як писала свого часу Наталія Пахаренко, «Зінаїда Тулуб за життя не була знаменитим поетом, однак це не означає, що вона не мала певного кола своїх читачів та шанувальників. У драмі Євгенії Гінзбург «Крутий маршрут» є згадка про Зінаїду Тулуб. Події відбуваються у вагоні потягу, коли політв'язнів етапують до постійного місця заслання: «Гуманитарии, которые действительно составляют большую часть населения седьмого вагона, уже сгрудились вокруг Зинаиды Тулуб, читающей свои стихи...» І далі: «Мабуть, якби не понівечена доля цієї талановитої жінки, вона могла б стати в один ряд із кращими літераторами ХХ століття, які продовжували класичні традиції, майстром поетичного слова». Не лише поетичного. У 1916 році в журналі «Вестник

близькості національні й психологічні, так само як і перебіг подій, відповідають історичній правді. Автор опрацювала величезний масив історичного матеріалу, вдалася до неймовірної дослідницької праці в архівах, музеях різних міст. У листі до Максима Горького вона писала: «Для свого «Сагайдачного» я перерила всі архіви і судові акти».

Мудра жінка звернулася до історичної теми не випадково: минали

«Безумовно, що найвищою творчою вершиною, славою і перемогою Зінаїди Тулуб є роман «Людолови».

Анатолій Кузьмінський

Європ» виїшла друком повість Зінаїди Тулуб «На перепутьє».

Так, попервах Зінаїда Тулуб писала російською, проте у перші ж радянські роки перейшла на українську мову. Приблизно з кінця 20-х років письменниця почала працю над романом «Людолови». Відтворено епоху гетьмана Сагайдачного, походи запорожців у Крим, їхні битви з москалями й турками, звитяг, кохання й розлуку... Деталі – вражаючі, ідеально точно змалювання міст, поселень, моря, степу, природи, побуту. Персонажі, їхні характери, осо-

перші радянські роки й дедалі очевиднішою ставала нещадна політика більшовиків стосовно українського народу, якого, як і в XVII столітті, намагалися роз'єднати, ослабити, підкорити, асимілювати... В Зінаїди Тулуб було справді золоте перо: роман написано блискуче, в тій же «демократичній» естетичній витонченості простоти, читається легко – відірватися не можна. Фактично він був першим у ряду українських історичних романів радянського періоду, одразу ж поставивши високу планку майстерності...

ЖОРСТОКЕ ПОКАРАННЯ

«Людолови» виїшли друком 1937 року, як високої літературний зразок роман було представлено в Парижі на Всесвітній виставці. І того-таки 1937 року письменницю арештували. Недобрим словом згадуваний у всіх джерелах офіцер Держбезпеки на прізвище Хват склав обвинувачення, де говорилося, що Зінаїда Тулуб є «активною участницею контрреволюційної організації «Ізбирательный центр», котра розуміє подрывную работу...». Вона мусько витри-

мала цілодобові допити, брудну лайку, нелюдське поводження людоловів. У вересні того ж року Зінаїду Тулуб було засуджено до десятирічного ув'язнення з конфіскацією майна. Спочатку вона перебувала в ярославській в'язниці, з 1939 року – на Колимі. В липні 1947-го її було звільнено, але в травні 1950 року – новий вирок Особливої наради при міністрі Держбезпеки СРСР: «...за приналежність до антисоветской эсеро-меньшевицкой организации сослать на поселение в Кочетавскую область Казахской ССР». Отже, знову

сплило старе обвинувачення. «Не можна без сердечного трепету читати листи-звернення Зінаїди Тулуб до вищих інстанцій з проханням про перегляд її справи. Кожен рядок просякнутий душевним болем та прикими словами несправедливо засудженої», – писала Любов Галицька (elib.nklib.org.ua). Зокрема, її лист до голови Президії ВР СРСР Климента Ворошилова, що завершувався словами «Ви – моя остання надія!», той проігнорував. Небагато українських письменників наважилися стати на захист Зінаїди Тулуб: Мак-

сим Рильський, Микола Руденко, Леонід Смолянський, Іван Кологойда...

У 1956 році звинувачення на решті було скасовано й письменницю реабілітували «за відсутністю складу злочину». Вона повернулася до Києва, одержала конфісковане 1937 року майно, головне – дорожчі книги. Попри тяжку хворобу, Зінаїда Тулуб продовжувала творчу діяльність. Її останнім твором стала казкоповість «Чарівний клубочок». Померла письменниця 26 вересня 1964 року й похована на Байковому цвинтарі.

СПОРТ

В ЕСТЕРСУНДІ – ТРИ МЕДАЛІ

30 листопада – 7 грудня в шведському Естерсунді проходили перші гонки в межах нового сезону Кубка світу. Українська збірна здобула на етапі три медалі – дві срібні й одну бронзову.

Уже в перших особистих перегонках Сергій Семенов зійшов на другу сходинку п'єдесталу пошани в індивідуальній гонці (20 км). Наш спортсмен фінішував услід за норвежцем Емілем Свендсеном і випередив майже на хвилину третього призера чеха Міхала Шлезінгера.

А ще дві медалі Естерсунда – в активі Валентини Семеренко. Спочатку олімпійська чемпіонка Сочі в індивідуальній гонці пододала 15-кілометрову дистанцію з третім часом (після білоруски Дарини Домрачєвої і фінки Кайси Макарайнен). А потім у гонці переслідування на 10 км пропустила вперед лише Макарайнен, випередивши на фініші в боротьбі за «срібло» італійку Доротею Вірер.

ФУТБОЛ | ПРЕМ'ЄР-ЛІГА ТРИВАТИМЕ В НОВОМУ РОЦІ

«ДИНАМО» ПОВЕРНУЛОСЬ НА ВЕРШИНУ

Минулого вікенду були відіграні останні матчі цьогорічної частини чергового розіграшу вітчизняної Прем'єр-ліги. Повноцінно матчі чемпіонату відновляться з початком 15-го туру, що має відбутися наприкінці лютого, проте на 15 січня перенесено гру 13-го туру «Металіст» – «Чорноморець». Поки невизначеною залишається доля недільного протистояння луган з харків'янами.

Володимир ПОЛІТАЄВ
спеціально для «ПВ»

РЕЗУЛЬТАТИ МАТЧІВ ПЕРЕНЕСЕНОГО 10-ГО ТУРУ:

- «Динамо» – «Металург» (Д) – 3:0
- «Шахтар» – «Говерла» – 4:1
- «Олімпік» – «Ворскла» – 1:1
- «Зоря» – «Дніпро» – 2:1
- «Іллічівець» – «Металург» (З) – 1:2
- «Чорноморець» – «Карпати» – 0:0
- «Волинь» – «Металіст» – матч не завершено

Власне, матч у Луцьку після завершення звітного туру, насамперед, й опинився у центрі уваги преси. Команди сусідять в турнірній таблиці, тож цілковито зрозумілим було бажання «Волині» зберегти свої позиції, а «Металіста» – обійти суперників і, за можливості, пробитися до чільної п'ятірки. У першому таймі до виконання завдання ближчими були господарі поля, які зусиллями Олександра Кобахідзе повели в рахунок. Натомість по череві слобожанці почали діяти ефективніше, тож спочатку Едмар зрівняв рахунок, а згодом Жажа реалізував пенальті. Луччани активізувалися під завісу зустрічі й, можливо, спромоглися б уникнути поразки, але на

88-й хвилині група вболівальників, невдоволена суддівством у матчі, вибігла на поле, після чого головний арбітр поединку Дмитро Кутаків припинив гру.

Власне, більшість спеціалістів схильні до думки, що луччанам має бути зарахована технічна поразка. Останні ж наполягають, що суддівство Кутакова було упередженим і суттєво вплинуло на результат матчу, а відтак вимагають довічно дискваліфікувати арбітра і перерграти поєдинок з «Металістом». Відповідне рішення вітчизняних футбольних дисциплінарних органів буде озвучене, найімовірніше, вже в новому році.

Серед інших матчів перенесеного 10-го туру чемпіонату України слід

відзначити чергові перемоги «Динамо» й «Шахтаря», а також поразку «Дніпра». Кияни й донецьчани синхронно не втрачали очок у трьох матчах поспіль. «Динамо» завдало поразки донецькому «Металургу», причому господарям поля не довелося навіть докласти надзусиль. Уже на 16-й хвилині відзначився Мбокани, під завісу першої половини гри Ярмоленко подвоїв перевагу киян, а третій гол у ворота Бандури на 83-й хвилині забив Кравець. Тим часом донецьчани так само перемогли з розгромним рахунком, хоча на матчі із «Говерлою» Мірча Луческу виставив напіврезервний склад. Рахунок у матчі відкрив Гладкий, потім у середині першої 45-хвилинки Хомин відзначився автоголом. По перерві ужгородці скоротили розрив у рахунок (гол забив Мясущко), але під завісу знову ж таки Гладкий і Фред остаточно зняли інтригу в матчі.

Натомість антирекордну для себе серію в цьому чемпіонаті продовжив «Дніпро». Дніпропетровці не знають смаку перемог вже у п'яти матчах поспіль – цього разу підопічні Мирона Маркевича зазнали поразки від «Зорі». У першому таймі вони так і не спромоглися «відкоркувати» ворота Сантіні, хоч мали кілька сприятливих для цього нагод. Натомість уже на 51-й хвилині Будковський відправив «плямистого» в сітку воріт Бойка. Наприкінці зустрічі «Зоря» зусиллями Сегбефії подвоїла рахунок, а «Дніпро» після голу Коноплянки лише скоротив розрив у рахунок.

Таким чином, вперше за останні роки на зимову перерву впевненим лідером йде київське «Динамо», відновившись у турнірній таблиці від донецьчани на 5, а від дніпропетровців уже на 8 очок.

КОРОТКО

СПОРТИВНА ГІМНАСТИКА

ВЕРНЯЄВ ПРОДОВЖУЄ ПЕРЕМОЖНУ ХОДУ

Найкращий спортсмен жовтня та листопада в Україні Олег Верняєв після перемог у Барселоні й Штутгарті знову здобув медаль, триумфувачи у багатоборстві на черговому етапі світового Кубка із спортивної гімнастики, що проходив у Глазго.

Столиця Шотландії приймала останній цього року етап Кубка світу з багатоборства. Наш співвітчизник із старту захопив лідерство, за підсумками кожного виду програми зберігаючи першість. За вільні вправи судді віддали українцю 15,233 бала, на брусах Олег заробив уже 15,733,

не опустився нижче 15 й у виступах на коні та в опорному стрибку – 15,366 і 15,200 відповідно. Таким чином, із загальною сумою 91,598 бала Верняєв майже на два залікових пункти випередив японця Юсеке Танака (89,865), американець Джон Орозко фінішував третім (86,865).

НАВОКОЛО ФУТБОЛУ

РФС НЕ ПРОВОДИТИМЕ ЗМАГАННЯ В КРИМУ

4 грудня Виконком УЄФА під час чергового засідання у штаб-квартирі в Нью-Йорку прийняв рішення, що з 1 січня 2015 року Російський футбольний союз (РФС) не зможе організовувати будь-які змагання з футболу на території АР Крим без згоди ФФУ, а футбольні клуби Автономної Республіки не матимуть права брати участь в жодних змаганнях, що проводяться під егідою РФС.

Як відомо, після анексії Росією Криму місцеві футбольні клуби догнали сезон–2013/14 у чемпіонаті української Прем'єр-ліги, але потім вийшли з числа учасників змагань. Улітку 2014 року команди, попередньо змінивши назви (так, «Таврія» почала називатися ТСК, а ФК «Севастополь» перейменували в СКЧФ), були прийняті

РФС до складу учасників чемпіонату Росії. Федерація футболу України оскаржила такі дії в Міжнародній федерації футбольних асоціацій (ФІФА) та Союзі європейських футбольних асоціацій (УЄФА). І от нарешті УЄФА винесла свій вердикт, яким заборонила представникам АР Крим грати в чемпіонаті РФ.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | ПРОФСПІЛКИ ДОЛУЧИЛИСЬ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

ТЕНІСИСТИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ВИЗНАЧИЛИ КРАЩИХ

За програмою спартакиади серед учнів професійно-технічної освіти обласного центру на спортивній базі Вищого професійного училища № 25 м. Хмельницького відбулися змагання з настільного тенісу.

Валерій МАРЦЕНЮК
спеціально для «ПВ»

У змаганнях взяли участь 12 команд: сім колективів юнаків і п'ять – дівчат. Серед представників сильної статі перше місце виборила команда госпо-

дарів змагань – Вищого професійного училища № 25. Другими фінішували представники ліцею електроніки, а замкнули чільну трійку юні спортсмени з Вищого професійного училища № 4. У дівчат найкращий щабель п'єдесталу пошани виборила команда ДНЗ «Хмельницький

центр професійно-технічної освіти сфери послуг». Слідом за нею в таблиці про ранги друге й третє місце посіли відповідно колективи ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти торгівлі та харчових технологій» та Вищого професійного училища № 25. – Змагання було організовано

й проведено на високому фаховому рівні, – зазначив керівник фізвиховання ВПУ № 25, відмінник освіти України Віктор Окарський. Думку колеги поділяє і голова профкому ВПУ № 4 Наталя Шеленко, адже спортсмени, які брали участь у змаганнях, є членами учнівських профспілок.

УВАГА: КОНКУРС ОРГАНІЗУЙ ПЕРЕДПЛАТУ ПРОФСПІЛКОВОЇ ПРЕСИ НА 2015 РІК!

Підприємство «Профінформ» ФПУ оголошує конкурс на кращу організацію передплати газети «Профспілкові вісті» на 2015 рік. Конкурс проводиться серед територіальних профоб'єднань. Мета конкурсу – стимулювати активність територіальних профоб'єднань щодо проведення річної передплати газети «Профспілкові вісті» на 2015 рік. Переможці конкурсу визначатимуться відповідно до даних ДП «Преса» (форма звітності СП-18) про передплату на газету «Профспілкові вісті» на 2015 рік станом на 25 січня 2015 року. Для переможців установлено три премії: перша – 3000 грн; друга – 2000 грн; третя – 1000 грн.

P.S. Переможцем конкурсу «Передплата-2014» стала Закарпатська облпрофрада.

ПРАВИЛА ЖИТТЯ, ЯКІ ЗРОБЛЯТЬ ВАС ЩАСЛИВИМИ

Поради людей, які змінили чогось досягти в житті й вирішили поділитися своїм досвідом.

Неможливо розставити всі крапки над «і», не озирваючись назад.
Стів Джобс мав рацію, коли говорив про ставлення до грошей. Бувало стільки моментів, коли надана можливість не виправдовувала себе, однак згодом, рік потому, нові можливості очікували вас бжувально за рогом.

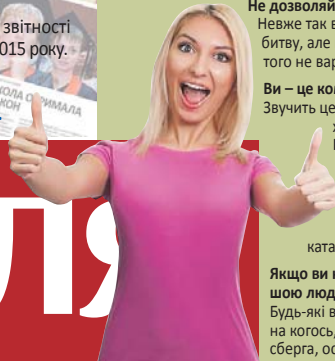
Не дозволяйте дрібницям дратувати вас.
Невже так важливо, хто яку хатню роботу зробив? Ви можете виграти битву, але програти війну. Не сваріться через подібні дрібниці – вони того не варті.

Ви – це комбінація п'яти людей, з якими проводите найбільше часу.
Звучить це, можливо, як кліше, але насправді так і є. Якщо ви дійсно хочете змінити своє життя, вам потрібно змінити оточення. Проводьте більше часу з людьми, які вірять у вас і підтримують.

Ваш внутрішній голос ніколи не помиляється.
Завжди дослухайтеся до власного внутрішнього голосу. Щоразу, коли я діяв проти власної інтуїції, це обернулося катастрофою. Слухайте свої відчуття, вони ніколи не підведуть.

Якщо ви не щасливі самі із собою, то ніколи не будете щасливі з іншою людиною.

Будь-які вдалі взаємини починаються з вас. Ви не можете покластися на когось, аби він ошчасливив вас. Вдала людина – лише вершина айсберга, основа ж у ваших руках.

ДОЗВІЛЛЯ

ГОРОСКОП

15–21 грудня

ОВЕН
Цікаві ідеї та прагнення до самовираження можуть наразити вас на неприємності. На цьому тижні у вас є всі шанси потрапити в напружену ситуацію.

ТЕРЕЗИ
Вашим стосункам з партнером не вистачає ніжності та романтичності. Якщо кохаєте, не бійтеся це показувати.

ТЕЛЕЦЬ
На вас очікує романтична пригода. Тож не скупіться на слова ніжності і любові, даруючи їх своєму партнерові.

СКОРПІОН
Тижень буде багатим на події та плідні ідеї. Пам'ятайте, що час невблаганно спливає, а разом з ним і ваші можливості.

БЛИЗНЮКИ
Проведіть тижень в спокійній та мирній атмосфері. Це чудова можливість навести лад удома, на робочому місці або в документах.

СТРЕЛЕЦЬ
Приділіть більше часу близьким та коханим. Не ображайте їх байдужим ставленням чи необережними висловуваннями.

РАК
Не вимагайте від інших надмірної уваги до власної персони. Водночас не опирайтеся бажанню поспілкуватися з кимось у комфортній обстановці.

КОЗЕРІГ
Приділіть увагу господарським справам. Наведіть лад у паперах і розрахунках, оскільки ваше керівництво може влаштувати вам раптову перевірку або вимагати терміновий звіт.

ЛЕВ
До вас може надійти подарунок або важлива звістка, що стане новою сходинкою у вашому житті.

ВОДОЛІЙ
Чудова нагода заявити про себе на повний голос. Якщо ви мріяли, щоб вас помітили, тоді це саме той час.

ДІВА
Доведеться зайнятися рутинними питаннями, що, з одного боку, здаватимуться обтяжливими, а з іншого – захоплюватимуть вас все більше й більше.

РИБИ
Тижень сприятливий для роздумів про гармонію, красу, єднання з коханою людиною. Саме тому вас ні на мить не полишатимуть романтичні почуття.

СИМ ЗАХОПЛЮЮЧИХ ПЕЧЕР УКРАЇНИ

Фото з Інтернету

ПЕЧЕРА ЖОЛОБИ

Ця унікальна печера розташована біля с. Скоморохи Буцацького району Тернопільської області. Порожина довжиною 7 м утворилася в травертиновому (вапняковому) туфі. Стіни печери вкриті гарними натічними утвореннями з білого та кремового кальциту.

СМАЧНОГО!

ГРИБНИЙ СУП-ПЮРЕ З КАРТОПЛЕЮ

Інгредієнти:
Картопля – 600 г
Печериці – 300 г
Вершки 20% – 500 мл
Цибуля – 200 г
Олія, сіль, чорний перець

Приготування
Очищену картоплю нарізати не дуже дрібними шматочками.

Залити водою так, щоб вона покривала картоплю, трохи посолити і варити до готовності. Злити воду і потовкти. Цибулю дрібно покрити, гриби нарізати. Обсмажити цибулю на рослинній олії, додати гриби і трохи солі. Смажити до випаровування рідини, після чого подрібнити в блендері. Додати грибну масу до картоплі, влити вершки, трохи посолити й переперити. Перемішати до однорідної маси, довести до кипіння і зняти з вогню. Посипати готову страву зеленню і подавати.

СКАНВОРД

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, виріжте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

ВІТАЄМО Аллу Коваль, завідувачку районним методичним кабінетом відділу освіти Андрушівської райдержадміністрації Житомирської обл., яка правильно розгадала сканворд у № 49.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 49

В	И	З	О	Н	Т	К	М	А	Р	І	Я
В	І	Л	Ь	Е	Й	М	А	Р	І	Я	
К	Ю	В	О	В	О	Ч	О	К	Г	Ч	
Ш	Т	Р	З	А	К	І	З	А	М	А	З
А	У	Н	І	Т	І	Р	Е	З	І	В	Н
Х	О	Д	А	М	О	З	О	Л	Ь	І	Р
Х	О	Р	Х	І	З	А	М	А	З	О	Л
У	У	П	Р	А	Х	О	К	А	Д	У	Р
Р	В	І	У	Г	О	К	А	Д	У	Р	
Ш	І	К	Ш	У	М	Р	І	В	І	У	
А	В	А	Н	О	С	Т	А	Ц	Я	В	І
М	Р	І	Я	Н	О	Ч	Е	О	Г	У	Н
С	М	О	Л	О	П	А	Р	І	Я	Н	
О	І	В	І	Н	А	С	Т	І	В	І	
В	І	Т	І	Г	В	О	Ж	І	Л	Ь	

Правильна відповідь – «шкляр».

Сканворд графік з підказками та відповідями.

Лялечко	Якщо вранці не вставати	Ювілейний подарунок	Артист, який грає на гітарі	Конструктор на заводі	Знавець фільмів і серіалів	Унікальна монета	Музикант, який грає на гітарі	Супергерой з коміксів	Частинка хліба	Тіло людини	Великий ринок	Дорожній знак
У нас сьогодні усе не так	Варіант опору року	Частинка хліба	Дієприкметник	Дієприкметник	Іспанська перекладачка	Іспанська перекладачка	Стег з дерев'яної метели	Панік (метал)	Корова, яка дає молоко	Земляний хліб	У основі свічки шпатель	Сучасний рок
Життя Шотландії	Знаменитий артист	Артист, який грає на гітарі	Перший підписаний	Жінка, яка грає на гітарі	Знавець фільмів і серіалів	Писемниця	Підписаний артист	Підписаний артист	Угорський ринок	Штучна сировина	Угорський ринок	Штучна сировина
Менше стабільності	Артист, який грає на гітарі	Перший підписаний	Жінка, яка грає на гітарі	Знавець фільмів і серіалів	Писемниця	Підписаний артист	Підписаний артист	Угорський ринок	Штучна сировина	Угорський ринок	Штучна сировина	Угорський ринок
Господарство	Построїть шашка	Одні з тобою	Немає ніякої різниці	До якого міста	Знавець фільмів і серіалів	Писемниця	Підписаний артист	Підписаний артист	Угорський ринок	Штучна сировина	Угорський ринок	Штучна сировина
Підписаний артист	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація	Міжнародна організація
Підписаний артист	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій	Боксерський бій